

SZOBI FEKETE ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

*„GYEREKEIM, ITT SOK MINDENT MEGTANULHATOK, DE
EZ MAGA A KEZDET,
LEGYETEK JÓK ÉS TISZTESSÉGESEK A TÖBBIRE MAJD
MEGTANÍT AZ ÉLET”*

Fekete István

2014.

Tartalomjegyzék

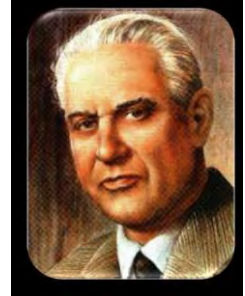
Küldetésnyilatkozat.....	7
ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA	8
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
Pedagógiai alapelveink.....	8
Nevelés és oktatás	8
Részvétel a közéletben	10
Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere.....	10
Az emberi magatartás általános értékei.....	11
Az intézményünk által kitűzött értékcélok.....	11
Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái	12
Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	19
A napközi otthonos nevelés célja, feladatai	19
Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei	20
Erdei iskolák, több napos osztálykirándulások	20
Pedagógiai folyamatok.....	21
A tanítás-tanulás területei.....	21
Fejlesztési területek – nevelési célok	22
Az erkölcsi nevelés.....	22
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	22
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	22
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	23
A családi életre nevelés	23
A testi és lelki egészségre nevelés.....	23
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	24
Fenntarthatóság, környezettudatosság.....	24
Pályaorientáció	24
Gazdasági és pénzügyi nevelés	24
Médiatudatosságra nevelés.....	25
A tanulás tanítása	25
Kulcskompetenciák	25
Anyanyelvi kommunikáció	25

Idegen nyelvi kommunikáció	26
Matematikai kompetencia	26
Természettudományos és technikai kompetencia	26
Digitális kompetencia.....	27
Szociális és állampolgári kompetencia	27
Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia	28
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező készség	28
A hatékony, önálló tanulás	29
További releváns kompetenciaterületek.....	29
A NEMZETI ALAPTANTERV MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI.....	29
Fejlesztési szakaszok	29
Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	30
A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	31
Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	33
A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	34
A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK..	35
A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	42
A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	47
Az igazgató és a nevelőtestület együttműködése	47
A szakmai munkaközösségek együttműködése	48
A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése	48
A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése.....	49
AZ ISKOLA VEZETÉSÉNEK ÉS KÖZÖSSÉGEINEK KÜLSŐ KAPCSOLATAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSE ISKOLÁN KÍVÜLI INTÉZMÉNYEKKEL.....	51
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE.....	52
1. Sajátos nevelési igényű tanulók.....	53
2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek .	55
3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik.....	58
4. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek	60
AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI.....	63
Az iskola egészségnevelési programja	63

Legfontosabb célkitűzéseink:	63
Az egészségnevelés várható eredményei	65
Komplex intézményi mozgásprogram.....	66
Az iskola környezeti nevelési programja.....	69
Kiemelt stratégiai céljaink.....	69
A környezeti nevelés színterei.....	70
Környezeti nevelés a tanórákon	70
Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat.....	71
Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában.....	71
A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt.....	72
Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek	72
AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	73
A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI.....	76
AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI	79
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	84
AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI	86
H E L Y I T A N T E R V	88
A VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK.....	88
A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	99
A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	100
AZ ISKOLÁNK EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA	103
Egészségnevelési program	104
Környezeti nevelési program.....	109
Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek	116
A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE..	117
VIZSGARENDSZER és VIZSGASZABÁLYZAT	132
AZ OTTHONI ÉS NAPKÖZIS FELKÉSZÜLÉST SZOLGÁLÓ, ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELEI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	136

A napközis nevelőmunka alapelvei:.....	136
A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	142
A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok.....	143

*„...Hálás vagyok érte, hogy
hagytak gyerekeknek lenni!”...
Fekete István*

Küldetésnyilatkozat

Az iskola szerepe

Az **iskola szerepe** **kapocs-szerep, egyensúlyteremtő szerep**. Iskolánknak képesnek kell lennie gyümölcsöző **összeköttetést teremteni** az egyén és osztály, az **osztály és családközösség**, az iskola és a település közössége, a település és a társadalom, a nemzet és a nagyvilág között azáltal, hogy megfogalmazza, és **értékeként közvetíti a humanista eszmeiséget**, melynek alapkövei:

- az ember és az emberi élet feltétlen tisztelete,
- az egyéni és közösségi érdek harmonikus egysége,
- a család mint a nemzet továbbélésének záloga,
- a nemzeti hagyományok őrzése és ápolása,
- az ember és természet harmonikus egysége,
- a hazáért, a népért, emberiségért, a természetért való tenni akarás.

Ezen eszmények révén iskolánk erkölcsi és szellemi értékek felmutatója és letéteményese lehet egy anyagi értékekre alapozott társadalomban, szerepe tehát tudati egyensúlyteremtés, s ez által jelenthet **kulcsot a család, nemzet, nagyvilág jövőjéhez az egyén számára**. Csak az egyéni, kisközösségi, nemzeti értékek biztos hitében és jó ismeretében felnevelt gyermekek lehetnek képesek, a maguk helyén értékelni más egyének, kisközösségek, nemzetek értékeit, hogy a békés egymás mellett élés, kölcsönös szerepe, és **tisztelet jegyében közös akarattal munkálkodjanak** a közös jövőért.

A **tanuló iskolai szerepét tekintve** is az egyensúly megteremtésére törekszünk, **egyensúlyra a nevelés és oktatás között**. A tanulóközpontúság elvét valló iskolánkban a diák e kettős ráhatás alanya, egyben egy rejtett érték, tehetség hordozója, s a mi feladatunk nem más, mint **világra segíteni és továbbfejlődésre készíteni ezt a tehetséget**. Éppen ezért tanulóinknak jogot biztosítunk arra, hogy a megfelelő alapok kötelező elsajátítása mellett beleszólhassanak a nevelési oktatási programba, annak érdekében, hogy képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően többlettudáshoz juthassanak.

Az iskolánk által közvetítendő tudásról vallott nézetek:

Mivel az általános **iskolai munka, alapozás**, iskolánknak kiindulópontot kell nyújtania diákjai számára ahhoz, hogy képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően továbbtanulhassanak, hogy a **családalapításhoz, a társadalomba való beilleszkedéshez**, egyszerűen az életre való felkészüléshez szükséges alapokat megszerezhessék.

Az iskola **egyensúlyteremtő szerepe** ebben a vonatkozásban a **tudományosság és praktikum** gondosan kimunkált egyensúlyát kell, hogy jelentse.

ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Célunk közös, névadónk Fekete István sorait idézve:

„... Szolgálni a jót, lobogásra és világosságra gyűjtani azokat, akik keresik és várják a Szépet, hogy világosságra, örömmre és szeretetre gyűljanak, önmaguk és gyűjtsanak másokat is...”.

Pedagógiai alapelveink

Nevelés és oktatás

Iskolánkban a legfontosabb feladat a tanulók **korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése**, valamint **személyiségük teljes körű fejlesztése**.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során fejlesztjük az alapkészségeket, és a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben használható, továbbépíthető alapműveltséget nyújtunk;
- iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világképének formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- nevelő-oktató tevékenységünk célja a gyermek személyiségének széleskörű fejlesztése;
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására;
- fontosnak tartjuk a tanulók megismertetését nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, személyiségeivel, szűkebb lakóhelyünk hagyományaival;
- célunk, hogy a tanulók körében legyen becsülete a szorgalmas munkával megszerzett tudásnak, ehhez legyen mód elsajátítani az egyéni tanulás különféle módszereit.

Valamennyien fontosnak tartjuk, hogy személyközpontú (humanisztikus) iskolánk legyen. Szeretnénk, hogy tanítványaink szeretettel gondoljanak vissza az itt töltött évekre, érezzék, hogy hagytuk „gyereknek lenni” őket. Ennek legfőbb jellemzője a **nyitottság**, amely az iskolai élet minden területét áthatja.

Az iskola nevelői **szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből. A **felelősségtudat** minden pedagógus munkáját áthatja, amikor a tanulók személyiségét fejleszti:

- a tanulók képességeinek, készségeinek kialakítását végzi,
- korszerű ismereteket oktatja a diákokat,
- megtanítja tanulni,
- kialakítja és fejleszti az osztályközösséget.

Minden diák érezze, hogy felelős önmagáért – a tetteiért, viselkedéséért, tanulmányainak végzéséért, társaiért, tehát az osztályközösségért is.

Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a **kitartó munkának** becsülete legyen.

Az **aktivitás** mindig nagy szerepet játszott pedagógiai munkánkban. Tanulóink aktivitására építve formálhatjuk személyiségüket, fejleszthetjük képességeiket. Ez teszi lehetővé azt is, hogy gyermekeinkből valóban **önálló, kreatív egyéniség** váljék.

Mindannyiunk feladata, hogy a tanulási kedv felkeltésével, az önálló ismeretszerzésre való szoktatással elérjük, hogy a **passzív befogadóból a tanítás – tanulás aktív résztvevője legyen** a diákok többsége, azaz intenzíven bekapcsolódjon a tanulási folyamatba. A pedagógusok részéről ehhez **attitűdváltozás** szükséges, hiszen az ismeretátadás helyett a képességfejlesztésen kell a hangsúlynak lennie.

A kompetencia alapú oktatás során olyan tanulási programokat vezetünk be, amelyek nem előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot **irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust**.

Differenciált bánásmód illeti meg a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók mellett a jó képességű, tehetséges diákokat is. A **differenciálásnak** a nevelésben és **az oktatásban** egyaránt jelen kell lennie.

Az értékközvetítés, az értékátadás, de a szocializáció is csak akkor lesz eredményes iskolánkban, ha a **nevelő hatások egységesek**.

A pedagógusok önállósága a **korszerű pedagógiai technológiák** választásában és alkalmazásában, a módszertani szabadságban, a differenciálás módjaiban és az eszközök felhasználásában is megnyilvánul, tehát a módszer és az eszköz választható, de ezt a választást az előzőekben felsorolt pedagógiai elvek befolyásolják.

A **kompetencia alapú oktatáshoz** kapcsolódó alapelvek:

- a kompetencia alapú oktatás bevezetése, elterjesztése;
- **esélyegyenlőség** biztosítása;
- SNI-s tanulók **integrált oktatása**;
- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak **egyénire szabott fejlesztése**;
- alkotó pedagógiai klíma megteremtése.

Iskolánk „**eszményi**” **végzős tanulója** – véleményünk szerint – a következő személyiségjegyekkel rendelkezne a kimenő szakaszok végére a kerettanterv által az összes műveltségi

területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjüket illetően.

Nevelési és oktatási céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a nyolcvan százaléka a nyolcadik évfolyam végén eleget tesz a minden tanulóra megfogalmazott célok megvalósításának 80 % - ban.

Részvétel a közéletben

Az iskola a szülői kapcsolatok által folyamatosan ***részt kíván venni a lakóhely életében, célunk, hogy partnerközpontú intézményként működjünk.***

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel és a város érdeklődő polgáraival;
- helyszínt és humán erőforrást biztosítunk különböző városi rendezvényeknek;
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városi található óvodával, zeneiskolával közművelődési és egyéb intézményekkel;
- a nevelők fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola – eddigi hagyományaihoz híven – képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, és ilyen – a tanulók számára szervezett városi szintű – megmozdulások szervezésében, lebonyolításában maga is részt vegyen.

Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyeket a szülők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásként határozódnak meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők, a s nem utolsósorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárscsoport, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő határfokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai - technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét ***áthatja az értékalapú szemléletközpontúság elve***, mely a keresztény világnézet és emberi magatartás alapvető értékein alapul: szeretet, bizalom, empátia,

igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, egyéniesítés (differenciálás).

Az emberi magatartás általános értékei

Az iskola:

- értékrendjében **emberközpontú**, humanista;
- tanulóinak elsősorban az ember **tiszteletén, megértésén** és szükség szerinti **segítésén, s a másság elfogadásán** alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értékként preferálja **az aktivitást, kezdeményezőkétséget, döntési képességet, valamint az innovativitást**, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus **iskolai közösségnek**.

Az intézményünk által kitűzött értékcélok

Fontos, hogy intézményünk folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában természetesen a tanuló egész személyisége és lénye áll.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú iskolában történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Olyan intézményért dolgozunk nap, mint nap, amit alapvetően a tanulók érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai értékszemlélet és rend alapján.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté az oktatásügyben és a közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknak kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrendünk,
- az emberiség közös értékei,
- a demokrácia és a jogállam értékei,
- európai, humán, illetve transzcendentális értékek.

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő

tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és a közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot.

Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái

Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő célja és feladata, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve elsősorban a következő készségeket, képességeket, tulajdonságokat alakítsa ki és fejlessze a tanulóknál.

Az iskola – mindenkorai pénzügyi lehetőségeitől függően – biztosítja a tanulók számára a **tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet, a taneszköz jegyzéknek megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi eszközöket.**

- A tananyag mellett az általános emberi, nemzeti és európai értékek elfogadtatása, átadása alkotja.
- Az iskola nevelői **a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást (differenciálás) kívánják elősegíteni** különféle – e célt szolgáló – módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás elsősorban a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban valósul meg.
- Az iskolában az **nevelést-oktatást** – a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése céljából – sokszínű, **változatos tevékenységrendszer egészíti ki** a tanulók egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.
- Kiemelt feladatunk a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése, integrált oktatása.

Esélyegyenlőség érvényesítése, szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

A kulcskompetenciák **fejlesztését** a NAT erre vonatkozó előírásai és tartalmai szerint végezzük. Felértékelődik az **egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése**, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

A NAT szerinti **kompetencia alapú oktatáshoz** kapcsolódó helyi célok:

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló **képességek fejlesztése.**
- A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű **tanulók segítése** a kompetencia alapú oktatás megvalósításával.
- A **digitális írástudás** elterjesztése.
- A tanulók képességeinek, kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti - **egyénre szabott fejlesztése.**
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése
- A nevelőtestület **módszertani kultúrájának fejlesztése.**
- **Önálló intézményi innováció** megvalósítása, nyomon követése, folyamatossá tétele.
- **Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek .**

Az eredményes tanulás segítésének elvei:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak; megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban.

Az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel:

- a tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése;
- a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzés, értékelés.

Eljárások alkalmazása:

- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése.

E célrendszernek alárendelten a tanórak eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés,
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása,
- a tanulók tevékenykedtetése,
- folyamatos ellenőrzés és értékelés.

Folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom,
- megújult nevelési és oktatási módszerek,
- a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel,
- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások,
- a minőségi pedagógiai munka anyagi elismerése,
- a megfelelő minőségi feltételek biztosítása.

Feladatok

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka **alapvető feladatai**:

Ismeretközvetítés, ismeretátadás

Nyújtson iskolánk a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő **szilárd, biztos ismereteket**. Készítse fel a diákokat a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre, ismertesse meg velük a továbbhaladáshoz szükséges műveltségi anyagot. Alakítsa ki a tanulóknak a **műveltség elsajátításának képességét**.

Értékközvetítés, értékátadás

A nevelés-oktatás folyamatában erősíteni kell tanulóinkban a nemzeti azonosságtudatukat **nemzeti kultúránk értékeinek átadásával**. Ennek segítségével kell olyan embereket nevelni, akik értik, tudják, érzik saját népük és más népek kultúráját, s azt, hogy ezek kölcsönhatásban állnak egymással. Alapvető értéknek tekintjük a **jóságot, igazságosságot, becsületességet, őszinteséget**.

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Olyan embereket szeretnénk nevelni, akiket a körülöttük lévő világ problémái foglalkoztatnak, akik képesek az újszerű problémák meglátására, annak eredeti megoldására. Ehhez szükséges a gondolkodás hajlékonysága, eredetisége, problémaérzékenység, átfogalmazási képesség, problémahelyzetben több lehetséges megoldás keresése. Kedvelje a bonyolult problémahelyzeteket, szeresse a játékosságot, legyen képes a **lényegkiemelésre**.

Pozitív életszemlélet kialakítása

Fontos, hogy a tanuló sajátítsa el és tartsa be az **alapvető erkölcsi normákat** (becsületesség, kötelesség, őszinteség, megbízhatóság, szavahihetőség), legyen kulturált a viselkedése, humánus a magatartása, tisztelje és becsülje a másik embert, fogadja el a másságot, legyen képes a konfliktusokat elviselni, vagyis alakítson ki önmagával és társadalmi környezetével jó viszonyt, **pozitív életszemléletet**.

Kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése

A kommunikációs alapképességek: a beszéd, az olvasás és az írás.

Azt kell elérnünk, hogy tanulóink valamennyi tantárggyal, a NAT témaköreivel kapcsolatban tudjanak önállóan beszélni, önállóan olvasni és önállóan írni. A három kommunikációs alapképességgel kapcsolatban még további követelményeink is kell, hogy legyenek. Tanulóink értsék is, amit mondanak, olvasnak, leírnak. Tudjanak kritikát, véleményt mondani. Vegyék észre a hibát, javításukra is fordítsanak gondot. Egyfajta esztétikai igényességgel is párosuljon önálló tevékenységük.

Az **idegen nyelv** és az **informatika** is egyre nagyobb szerepet kap a kommunikációs és az információs kulcskompetenciák kialakításában. Elősegítve a **komplex információk kezelésével kapcsolatos képességek** kialakítását, fejlesztését.

Felsősnél növekvő szerepet kap a **közvetett kommunikáció**.

A NAT szerinti **kompetencia alapú oktatáshoz** kapcsolódó helyi feladatok:

- A kompetencia alapú oktatás **kiterjesztése**.
- Élet közeli tanulási környezet kialakítása.
- **A tanulási stratégiák** alkalmazásában a sokszínűsége törekvés.
- **A játékosság, a szimuláció** gazdag eszköztárának biztosítása.

Eszközök, eljárások, módszerek

Nevelési, oktatási céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiség- illetve közösségfejlesztésre irányuló **eljárások, nevelési módszerek**. Ezeket a későbbi fejezetekben részletezzük.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulóközösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.		
- Ellenőrzés.	- Követelés.	- Tanulói közösség tevékenységének megszervezése.
- Ösztönzés.	- Gyakoroltatás.	
- Hagyományok kialakítása.	- Segítségadás.	
- Követelés.	- Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása.	
- Ellenőrzés.		
- Ösztönzés.		
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése		
- Műalkotások bemutatása	- Elbeszélés.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében.
- A nevelő személyes példamutatása	- Tények és jelenségek bemutatása.	- A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés		

kialakítása)		
	- Magyarázat, beszélgetés.	- Felvilágosítása a betartandó magatartási normákról.
	- A tanulók önálló munkája	- Vita.

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei

Az oktatás valamennyi módszere:

- meggyőzés,
- minta,
- példa,
- példakép,
- példakövetés,
- eszménykép,
- bírálat,
- önbírálat,
- beszélgetés,
- felvilágosítás,
- tudatosítás,
- előadás,
- vita,
- beszámoló.

A tevékenység megszervezésének módszerei:

- követelés,
- megbízás,
- ellenőrzés,
- értékelés,
- játékos módszerek,
- gyakorlás.

A magatartásra ható módszerek:

- ösztönző módszerek,
- ígéret,
- helyeslés,
- biztatás,
- elismerés,
- dicséret.

Szóbeli dicséret formái:

- osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt,
- iskolai összejöveteleken (tanévzáró ünnepély, ballagás).

Írásbeli dicséret formái:

- osztályfőnöki dicséret (ellenőrzőbe, naplóba),
- szaktanári dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba),
- igazgatói dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba),
- oklevél,
- kitüntetés,
- fenntartói, országos szintű elismerések.

Jutalmazás:

- hosszabb ideig tanúsított jó (példamutató) magatartást,
- szorgalmas, folyamatos, odaadó, közösségi munkát,
- rendkívüli teljesítményeket (megyei, országos helyezések).

A jutalmazás formái:

- szóbeli dicséret,
- írásbeli dicséret,
- oklevél, kitüntetés,
- jutalom (könyv, különféle tárgyi jutalmak, labdák, sportfelszerelések, kirándulás).

Kényszerítő módszerek:

- felszólítás,
- követelés,
- parancs,
- büntetés,
- szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, egyszerű kioktatás, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, tiltakozás, fenyegetés),
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovó,
- szaktanári figyelmeztetés, intés,
- igazgatói figyelmeztetés, intés,
- nevelőtestület elé idézés,
- szigorú megrovás,
- párhuzamos osztályba való áthelyezés,
- áthelyezés másik iskolába (kivételes esetben!),
- tanuló kizárása az iskolából (csak tankötelezettség korhatárán túl!).

Gátlást kiváltó módszerek

Ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni.

- felügyelet,
- ellenőrzés,
- figyelmeztetés,

- intés,
- fenyegetés,
- tilalom,
- átkelés,
- elmarasztalás.

Nyelvi (verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk:

- beszéd,
- beszélgetés: (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz), tartalmát tekintve lehet: szabad *beszélgetés*, szervezettség alapján lehet: *spontán* vagy *tervezett*, formája alapján: *egyéni* vagy *csoportos*,
- interjú.

Nem nyelvi (non verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki. A nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly) vagy helyettesíthetik (fenyegető mutatóujj korholást) közleményeinket:

- arckifejezés (mimika),
- szemmozgás,
- tekintet,
- testközelség,
- térközsabályozás,
- testhelyzet, testtartás,
- mozdulatok (gesztusok),
- kulturális jelzések.

Szociális technikák:

Technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez:

Ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit.

Szociális készségfejlesztő technikák:

- fejlesztő interjú,
- fejlesztő beszélgetés.

A tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése.

- minta- és modellnyújtás,
- megerősítés (buzdítás, jutalmazás),
- szerepjáték,

- dramatizáló tevékenység.

A NAT szerinti **kompetencia alapú oktatáshoz** kapcsolódó eszközök és eljárások:

- tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés,
- projektoktatás, témahét – minden tanévben legalább 1 három hetet meghaladó projekt és 1 témahét bekerül a munkatervbe,
- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása jelenleg a történelem tanítása során valósul meg,
- moduláris oktatás történik a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztési programjának megvalósítása során,
- IKT, mint eszköz alkalmazása a kompetencia alapú oktatásba bevont tanítási órák 25%-ában,
- az **SNI-s tanulók esetében**: sérülés specifikus fejlesztés, egyéni haladás.

Az iskolában folyó nevelés-oktatás és színterei

Tanórai foglalkozások

Egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- tanulmányi és sportversenyek,
- korrepetálások, tehetséggondozás,
- napközi, tanulószoba,
- könyvtár.

Szabadidős tevékenységek:

- művészeti foglalkozások,
- sportfoglalkozások,
- osztályprogramok.

Közéleti tevékenységek:

- diákönkormányzat,
- társadalmi életben való részvétel.

A napközi otthonos nevelés célja, feladatai

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen.

A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.

Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei

A vonatkozó hatályos jogi szabályozás alapján a tantervi követelmények teljesíthetők a hagyományos tanórai tanulásszervezési módoktól eltérő formában (kooperatív módszerek, egyéni differenciálás, projektoktatás, erdei iskola stb.) is. Ezzel a lehetőséggel igyekszünk élni, figyelembe véve azt is, hogy mindazok a jogszabályok érvényesek ezekre a módszerekre is, melyek a tanítás mindennapjait szabályozzák.

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A – tanítás-tanulás folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulásszervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere.

A kötött, iskolán kívüli programok feltételei:

- a tanulói (és szülői) igények ismerete;
- programot levezető humán erőforrás biztosítása;
- az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

A hagyományos tanítási napoktól eltérő nevelési és oktatási folyamatok három szakaszra oszthatók:

- Előkészítő szakasz: készségek és képességek kialakítása; közös tervezés; kutatómunka, felkészülés.
- Program biztonságos megvalósítása.
- Közös ismételtes (felidézés), ellenőrzés, értékelés, önértékelés. Célok megvalósulásának ellenőrzése, javaslatgyűjtés korrigálásra.

A tanítás során rendszeresen megvalósított iskolán kívüli tanórák beépítésre kerülnek a szaktárgyi tanmenetekbe. A múzeum- és színházlátogatások, kirándulások a szövegértés – szövegalkotás, történelem és társadalmi ismeretek, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, biológia és egészségügy, földrajz, természetismeret, kémia és fizika órákra vonatkozó tananyagot teszik színesebbé.

Erdei iskolák, több napos osztálykirándulások

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

Osztályaink minden tanév június utolsó hetében egy hetet erdei iskolában, vagy három napot osztálykiránduláson tölthetnek.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglevő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltékből beilleszteni a további iskolai munkába.

Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak olyan Kárpát-medencei területekre (testvér-iskolánkba), amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él.

Pedagógiai folyamatok

A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit ha szükségesnek tartunk, a lehetséges keretek között módosítunk.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk alapvető célja, hogy a tanítás-tanulás folyamata

A „tanulói eszménykép” megközelítését valamennyi diákunk elé célként kell kitűzni, ezért **iskolánk nevelési és oktatási céljai minden tanulóra** vonatkozóan a következők:

- *teremtse szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek, erkölcsi normák befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;*
- *minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hasssa át;*
- *ismerjék az együttélés szabályait, viselkedjenek fegyelmezetten és kulturáltan az iskolában, valamint iskolán kívül is;*
- *legyenek képesek valamennyi tantárgyból a helyi tanterv követelményeinek legalább minimum szintű teljesítésére;*
- *tegyenek szert olyan alapvető ismeretekre, tudásra, műveltségre, amely lehetővé teszi továbbtanulásukat, az alapvizsga letételét;*
- *alakuljon ki önismeretük, önfegyelmük, fejlődjön önkritikájuk;*
- *tudatosan törekedjenek az egészséges életmód megvalósítására, a szabadidő helyes eltöltésére;*
- *érezzenek felelősséget társaik, az élő és az épített környezet megóvása iránt;*
- *törekedjenek az iskola hírnevének öregbítésére, a kialakult jó hagyományok megőrzésére, fejlesztésére. (pl. Fekete István Napok, évzáró, ballagás).*

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tanulóink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemző képesség és a vitakultúra fejlesztését.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődés fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelést.

Kitüntetett feladatunk a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése, a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy saját élménytanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos, olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és-megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességekre tekintettel használja.

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga.

A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretnek és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

Az iskolának, a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest, átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi

intézményekről és folyamatokról.

A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való észszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Biztosítani szükséges a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelv megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások, hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók el pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak.

Az idegen nyelv belépésének második évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat, ösztönözni az alapfokú nyelvvizsga letételére.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő segédeszközök használata,
- az igazság tisztelete,
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése,
- mindennapokban használható tudás,
- problémamegoldó készség,
- lényeglátás,
- kíváncsiság,
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás,
- kreativitásanalízis – szintézis,
- matematikai fogalmak ismerete,
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján,
- összefüggések felismerése,
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát,
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket,
- bizonyítások megértése,
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén,
- matematikai kommunikációs készség.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terrénumában kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- összefüggések felismerése és kifejezése,
- lényeglátás,
- fogalomalkotás,
- esztétikai érzék,
- kreativitás,
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában,
- logikai képességek,
- rajzolósi készség,
- tervezés és kivitelezés,
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása,
- kíváncsiság,
- környezettudatosság,
- környezet- és természetvédelem,
- egészséges életvitel,
- nemzeti tudat megalapozása,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- egészséges életvitel,
- mentális egészség,
- magatartási szabályok alkalmazása,
- kommunikációs képesség,
- empátia,
- problémamegoldó képesség,
- európai tudat,
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja,
- stressz és frusztráció kezelése,
- változások iránti fogékonyság,
- együttműködés,
- magabiztosság,
- érdeklődés,
- személyes előítéletek leküzdése,
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen,
- kompromisszumra való törekvés.

Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményező képesség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező készség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező készség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, kifejező eszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna.
3. Társ kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása.
4. Tanulási irányítás – önálló tanulásra való nevelés.
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével.
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
7. Értéorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

A NEMZETI ALAPTANTERV MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

Fejlesztési szakaszok

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam;
- 5–8. évfolyam;

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A beszédkészség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelvviség.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.

Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegörzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

(1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészen keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció,
- idegen nyelvi kommunikáció,
- matematikai kompetenciák,
- természettudományos és technikai kompetenciák,
- digitális kompetencia,
- szociális és állampolgári kompetenciák,
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség,
- a hatékony, önálló tanulás.

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok).
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.
- Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

(5–8. évfolyam) funkciója első sorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készség együttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Nevelési koncepciónk alapja az a pedagógus etikai követelmény, melyet így fogalmazhatunk meg:

„ Tiszteld tanítványaidat”.

Iskolánk nevelőtestülete legfontosabb feladatnak a **személyiségfejlesztést** (a gyermek érdeklődése, temperamentuma, jelleme, reakciói, akarata, megismerési folyamatai, érzékelés-észlelése, figyelme, emlékezete, képzeletei, érzelmi, beszéde), a **képességek és készségek fejlesztését** tartja. Célunk a nyitott, hiteles, megfelelő önismerettel rendelkező, mások elfogadására kész személyiség kialakítása.

A személyiségfejlesztés azt jelenti, hogy minden tanulóban meg kell keresnünk azokat az adottságokat, képességeket, amelyek alapján a legkönnyebben fejleszthetők, amelyek művelése során a legtöbb sikerélményhez jutnak – amely az emberi tevékenység fő mozgatója.

Alapvető feladat a tanulók személyiségének **komplex fejlesztése**, megkülönböztetetten az SNI-s tanulóknál. Ennek megvalósításában nagy szerepet kap az **egyéni tanulási útvonalak** kialakítása, kifejlesztése és a **tantárgyak közötti merev határrendszer** csökkentése.

Az iskola pedagógiai programja, nevelési - tanítási - tanulási folyamata helyet ad: a színes sokoldalú – iskolai életnek:

- tanulásnak,
- játéknak,
- munkának.

A személyiségfejlesztés komplex feladatai

- tanulás és munka,
- egyén és közösség,

- egészséges kultúrált életmód,
- állampolgári gondolkodás.

A tanulás és a munka területén konkrét feladatok

- A tanulók értelmi nevelése

Az értelmi képességek, illetve az **önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése**. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, **felkészülés az egész életen át tartó tanulásra (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése)**.

- A tanulók munkára nevelése

A munka fontosságának tudatosítása. A munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása (**kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia**).

- A tanulók esztétikai nevelése

Szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, **értékmegőrző magatartás** kialakítása.

Igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben (**esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség**).

Egyén és közösség

- A tanulók erkölcsi nevelése

A különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóink között a hátrányok feltárásával és kompenzálásával az **esélyegyenlőség biztosítására** törekszünk. Az **alapvető erkölcsi értékek** megismertetése, tudatosítása és **meggyőződéssé** alakítása tanulóink körében (**szociális kompetenciák**).

- A tanulók érzelmi nevelése

A tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása (**énkép, önismeret fejlesztése**).

- A tanulók közösségi nevelése

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. Az **együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével (szociális kompetencia)**. A kultúrált magatartás és kommunikáció elsajátítása (**anyanyelvi kommunikáció**).

- A tanulók akarat nevelése

Az **önismeret** kialakításával a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása (**énkép, önismeret fejlesztése**).

Egészséges, kulturált életmód

- A tanulók egészséges életmódra nevelése

A testmozgás képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti vágy felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az **egészséges életmód** és az **egészségvédelem** fontosságának tudatosítása.

- A tanulók környezeti nevelése

A természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése. Értékmegőrző és fejlesztő, **környezettudatos magatartás** kialakítása. Az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása (**természettudományos kompetencia**).

Állampolgári gondolkodás

- A tanulók nemzeti nevelése

A haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése. A nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése (**szociális és állampolgári kompetencia**).

- A tanulók állampolgári nevelése

Az alapvető emberi, állampolgári és Európai Unió jogok és kötelességek megismertetése. Problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt (**állampolgári kompetencia**).

A személyiségfejlesztés szinterei:

- tanórai nevelés-oktatás,
- tanórán és iskolán kívüli tevékenység.

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb szintere a tanítási óra

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a **tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást**.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó **aktivitását** biztosítják, elősegítik, hogy rendszeressé váljanak az **alkotó jellegű feladatok**: pl.: **kooperatív csoportmunka, témahét, projektoktatás**.

A **motiválás** célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a folyamat végéig fenn is tartjuk.

- A **megismerési vágy** fenntartását az iskola változatos, gazdag fejlesztő programjai biztosítják.

- Az **érdeklődés** (mint tanult motívum) pozitív élményekkel történő felkeltése, a kielégítését szolgáló örömet adó aktivitás lehetőségének biztosítása a **kompetencia alapú programcsomagokhoz tartozó tevékenységrendszer** bevezetésével történik.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a **differentiálás** vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi **tanítási módszerek és szervezeti formák** segítik:

A nevelők az egyes tantárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat: a **tanulók önálló, páros és csoportos munkájára** támaszkodnak.

A **játékszeretet** fejlesztése révén az informális tanulás nyújtotta lehetőségek elterjesztését: az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása/ megtanítása biztosítja, a játék, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztára pedig támogatja.

Iskolánkban a személyiségfejlesztést akkor tekinthetjük sikeresnek, ha a tanulók többsége:

- szívesen, jókedvvel jár az iskolába,
- úgy érzi, hogy egyéni képességeit kibontakoztatja,
- tapasztalja, hogy ő is lehet sikeres, tehetséges valamiben,
- elfogadja – az iskolánk által fontosnak tartott – alapvető értékeket,
- mindent megtesz fejlődése érdekében.

A **hátrányos** helyzetűek esetében:

- csökken az évfolyamismétlők száma,
- nem nő a deviáns tanulók létszáma,
- sikerül a kulturális – életmódbeli – szomatikus hátrányok csökkentése,
- nem teremtünk újabb hátrányokat (rossz iskolai légkör, megkülönböztetés, stb.).

Iskolánkban a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenység formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érzelmmel teli élményei az összetartozást erősítik.

Hagyományörző tevékenység: Az érzelmi élet gazdagításának eszköze, hozzájárul az érzelem, az értelem és a cselekvés összhangjának tudatosításához.

Az iskola névadójának, Fekete István emlékének ápolása.

Iskolánk nyolc éven át kiemelkedő teljesítményi nyújtó tanulóját Fekete István emléklappal tüntetjük ki a ballagáskor.

TÉMAHÉT

Fontos feladat az iskola névadójának, Fekete István emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés születésnapjáról témahét formájában. Részt veszünk a Kele napon a Fekete István Általános Iskolák országos találkozásán.

Fekete István műveinek feldolgozása számos lehetőséget nyújt arra, hogy az osztályközösségek együttműködjenek, közösen tevékenykedjenek és sikereket érjenek el. Fekete István műveinek olvasása közben megvalósul az olvasóvá nevelés is. A műveltségi vetélkedő is formálja a közösséget.

A BÉZS FESZTIVÁL

Lehetőséget nyújt az éves munkájuk – a néptánc, a bábkészítés és bábjáték, valamint a dramatikus előadások - bemutatására. Ezen kívül megpróbáljuk ezt a napot valóban az ő napjukká varázsolni különböző hagyományismereti-, bábkészítő-, színjátszó-, sport- és kézműves foglalkozásokkal, és természetesen táncházzal.

Ezen a tanévvégi napon a színpadi bemutatók mellett kötetlenebb, érdeklődésükhöz közel álló feladatokkal játékos formában találkozhatnak a tanulók. Így különböző helyszíneket felkeresve süteménykészítés, ruhafestés, termésfelismerés, állatsimogatás és számtalan apróbb-nagyobb lehetőség áll nyitva előttük.

EGÉSZSÉGVÉDELMI NAP

Ez a két nap a gyermekeink egészségesebbé válását célozza meg. A rendszeres testmozgás nélkülözhetetlen az ép test kialakításában- erről változatos sporttevékenységekkel győzzük meg az első napon.

A második napon elmélet és gyakorlat követik egymást. Előadások az egészségvédelemről (dohányzás, drog, elhízás...), gyakorlati feladatok az egészségmegőrzésről (gyümölcssláta, zöldségszobrászat...).

PROJEKTOKTATÁS

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást szerveznek. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több hetes projekthez) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző produktuma zárja.

Minden tanév folyamán iskolai megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor:

- a nemzetünk szabadságtörekvéseit tükröző, nemzeti múltunk mártírjainak emlékét, példáját őrző, így különösen az aradi vértanúk (október 6.), a kommunista és egyéb

diktatúrák áldozatainak (február 25.), a holokauszt áldozatainak (április 16.), a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.), a március 15-ei és az október 23-ai nemzeti ünnepek.

Az iskola egyéb hagyományai ápolása érdekében meghonosított emléknapi, megemlékezések:

- tanévnyitó,
- zene világnapja,
- karácsony,
- jelmezbál,
- magyar kultúra napja,
- sportnapok,
- szavaló-és prózamondó versenyek,
- diáknapi és gyermeknap,
- ballagás,
- évzáró.

SPORTDÉLUTÁNOK

Különböző sportágakban, egyéni és csapatversenyeken méri össze tudásukat tanulóink. Célunk az egészséges versenyszellem, a küzdeni akarás, a „fair play” szellemének kialakítása tanulóinkban, illetve éljük át együtt a drukkolás, szurkolás örömét.

Öt évenként az iskola tevékenységét, munkáját *összefoglaló iskolai évkönyv* kerül kiadásra.

Iskolánkban a lakóhelyünkön fellelhető neveléstörténeti emlékeket őrző Princz Sándor *iskolamúzeum* található. A gyűjtemény minden érdeklődő számára nyitott, előzetes megbeszélés alapján látogatható.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az 1-8. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

A 7. évfolyamon a tehetséges tanulók számára biztosítjuk a második idegen nyelv felvételét.

A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok a tanulók vesznek részt:

- akiknek az első-nyolcadik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi,
- akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.

Iskolai sportkör: az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Az iskolai sportkörnek minden tanuló tagja.

Szakkörök: az egyéni érdeklődést figyelembe véve, a képességek kibontakoztatásának nagyobb teret adva, tanulóinknak sokfajta szakköri (IVK, rajz, honismereti, énekkar, színjátszó, kosár, kézilabda, futball) lehetőséget biztosítunk. A szakkör indításáról a gyermeklétszám alapján (15 fő) az igazgató dönt.

Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók: a tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (tanulmányi, sport, művészeti, szavaló, prózamondó) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások: hazánk megismerése és az ismeretek gyarapítása érdekében az őszi és tavaszi hónapokban túrákat, a tanév végén több napos tanulmányi kirándulásokat szervezünk. A részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülők fedezik.

Osztálykirándulások: az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente több alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Táborozások: a nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik az iskolai szünetekben szervezett táborozások. A lehetőségekhez mérten minden évben igyekszünk a gyermekeknek egy hetes tábort szervezni.

Színház, múzeumi kiállítás: a lehetőségektől függően évenként legalább egy alkalommal színházba, múzeumba, ill. hangversenyre visszük tanítványainkat. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár: a tanulók önálló ismeretszerzését, kutató és gyűjtőmunkáját, önképzését a tanítási napokon nyitva tartó iskola könyvtár segíti elő.

Napközi otthon: a szocializáció folyamatait segíti elő a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával (lásd az ide vonatkozó fejezetben).

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és a tudat tart össze. Nevelés szempontjából közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését. A nevelés közösségi értékeket közvetítő, közösségre orientált tevékenység.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák;
  - szaktárgyi órák,
  - osztályfőnöki órák.
- tanórán kívüli foglalkozások;
  - napközi,
  - séta, kirándulás,
  - szakkörök.
- diák önkormányzati munka;
- szabadidős tevékenységek.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességek fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend).
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Közösségfejlesztésünk célja

Olyan **iskolai közösség** kialakítása, ahol a gyerekek jól érzik magukat, elismerést, támaszt, biztonságot, igazságos elbírálást kapnak. Nevelői segítséggel közösen tudnak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykednek és az elvégzett munkát értékelni tudják.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Törekszünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket.
- Valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- Váljon érzékeny környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni.
- Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni.
- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tanuljon meg tanulni.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A kooperatív együttműködésből adódó feladatok, elvárások:

- a közösség felkészítése az SNI-s tanulók integrált nevelésére,
- a másság elfogadása,
- a különböző szociális kompetenciák fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó készség.

A közösségfejlesztés sikerkritériumai:

- javul a közösségek magatartása, munkafegyelme,
- emelkedik a tanulmányi átlag,
- csökken az egyes évfolyamokból lemaradók száma,
- sikerül a deviáns magaviseletű gyermekek bevonása a közösségek tevékenységébe,
- nő a közösségekben az együttműködés, a segítőkészség és az egymás iránti tisztelet, megbecsülés.

Tanórán kívüli foglalkozások

Az iskolai munka szerves részei a tanórán kívüli foglalkozások. A köznevelési törvény értelmében meg kell különböztetnünk:

- kötött,
- szabadon választható tanórán kívüli foglalkozásokat.

Kötött tanórán kívüli foglalkozások

- a napközis, illetve tanulószobai foglalkozások,
- és az iskolai sportkör.

A kötetlen tanórán kívüli foglalkozások formáiról a tantestület dönt:

- a tanulói (szülői) igények ismeretében (felmérés előző év végén),
- a rendelkezésre álló szakemberek körét számba véve,
- az anyagi lehetőségek figyelembe vételével,
- a tanulói leterheltséget mérlegelve.

Az osztályközösség

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget összetartja a:

- közösségi érdek,
- közösségi cél,
- közös értékrend,
- közös tudat.

Célunk olyan valódi közösséget formálni, amely képes és hajlandó a közös cél érdekében: a közös értékrend elfogadására és az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni. A spontán összetömörült csoportból „valódi” közösséget kell formálni. Az együttlét, a közös élmények az egyén örömét is fokozzák.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása,
- kölcsönös segítségnyújtással,
- közösségi ellenőrzéssel,
- tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önigazgató képességének (ki)fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon (iskolafokon) a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása (megtartása), mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, kooperatív tanulás, páros munka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

Iskolai diákönkormányzat

A diákönkormányzatok a **tanulók önirányító, önszervező közösségei**, melynek keretében a tanulók a diákönkormányzatot segítő pedagógus irányításával együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

Feladataik:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységek szervezése,

- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

Az iskolában működő diákönkormányzat tevékenysége kiterjed a tanulókat érintő valamennyi kérdésre. A DÖK munkáját az 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló vezetőség irányítja.

Képviselő

A diákönkormányzat **az iskola összes diákját képviseli** azokban az esetekben, amikor a diákok többségét érintő kérdésekben dönt a nevelőtestület, ill. véleményezési jogával és az iskolai SZMSZ és házirend módosításánál, elfogadásánál. Képviseli a diákságot a települési ünnepeken.

Közvetítés

A diákönkormányzat az egész diákság véleményét közvetíti kérés, kérdés, kompromisszumos ajánlat, vagy követelés formájában

Az SZMSZ rögzíti az iskola igazgatója és a diákönkormányzat kapcsolattartásának módját. A diákönkormányzat véleménye kikérhető helyzetértékelő, elemző beszámolók készítésénél, pályázatok, versenyek szervezésénél.

Irányítás – koordináció

A diák önkormányzati vezető felelőssége, hogy az általa vezetett csoport hogyan működik. Szorosan az irányításhoz tartozik a koordinációs funkció is, mivel az iskolai csoportok, osztályok tevékenységét össze kell hangolni.

Tájékoztatás

A diákönkormányzat **egyik legfontosabb funkciója**, hogy tájékoztassa a diákokat az őket érintő kérdésekről, a DÖK munkájáról. Azokban a kérdésekben, amiben az iskolavezetés kompetens, lehetőséget kell adni számukra, hogy tájékoztatni tudják a tanulókat (diák önkormányzati ülés vagy diákközségi ülés). Az iskolai SZMSZ tartalmazza a tanulók vélemény nyilvánításának és rendszeres tájékoztatásának rendjét és formáját.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan **örömet adó munkaformák** köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladatok:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nemcsak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,

- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- a tevékenységformákat hassa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés,
- az egyes tevékenységformák tematikájának kidolgozását határozza meg az elsajátítandó ismeretek készségszintűvé alakítása mellett az életkor- és rétegspecifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód,
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön,
- olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

Az iskola közösségeinek együttműködése

Az iskola, mint nevelő-oktató intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése. Ezen együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség.

A megvalósulás formái: a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.

Feltétele: a kölcsönös bizalom és a tájékoztatás, az őszinteség.

Eredménye: a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az igazgató és a nevelőtestület együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, és a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- az iskolavezetőség ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések.

A megbeszélések, értekezletek időpontját az éves munkaterv határozza meg.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgató és az iskolavezetőség felé.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatóval és az iskola vezetőségével.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről. Évente két alkalommal kötelesek beszámolni a szakmai munkaközösség munkájáról.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

A tanulók, a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy DÖK képviselőik útján – az iskola

igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez a diákönkormányzathoz - fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.

A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.),
- sportélet,
- túrák, kirándulások szervezése,
- kulturális, szabadidős programok szervezése,
- a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai diákvezetője és a diákönkormányzatot segítő pedagógus képviseli.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

Az együttműködés formái

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- a szülők és más partnerek aktív részvétele az új tanulásszervezési eljárások során (projekt, témahét, stb.) az együttműködés növelése érdekében,
- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken, közreműködnek a szervezésben, pl. szülők – nevelők bálja, farsang, mikulás, gyermeknap,
- őszinte véleménynyilvánítás,
- együttműködő magatartás,
- nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldása,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzése,
- érdeklődő-, segítő hozzáállás,
- szponzori segítségnyújtás – a szülők munkájukkal, adományaikkal segítik rendezvényeink sokszínű lebonyolítását.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, tagintézmény-vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola vezetője legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása:
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb).

Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A nyilvánosság biztosításának helyi lehetőségei a kompetencia alapú oktatás során:

- az iskolai hirdetőtábla,
- az iskola honlapja,
- a helyi és régiós újságok,
- a helyi hirdetőtáblák.

AZ ISKOLA VEZETÉSÉNEK ÉS KÖZÖSSÉGEINEK KÜLSŐ KAPCSOLATAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSE ISKOLÁN KÍVÜLI INTÉZMÉNYEKKEL

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Az intézmény fenntartójával: Váci Tankerületi Központ
- A beiskolázási körzettel kapcsolatos óvodák: Napsugár Óvoda Szob, Gézengúz Óvoda Ipolydamásd, Kistücsök Óvoda Márianosztra és a Kodály Zoltán Zeneiskola Szob.
- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézménye
- Helyi intézmény: Szob Járási Család- és Gyermekjóléti Központ,
- Szobi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskolarendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel.

Az iskola tagintézményei:

- 2632 Letkés, Rákóczi út/utca/ 2.

- 2639 Bernecebaráti, Széchenyi út/utca 23-25.
- 2638 Kemence, Fő út/utca 161.
- 2635 Vámosmikola, Huszár út/utca 63.
- 2634 Nagybörzsöny, Széchenyi út/utca 27.
- 2625 Kóspallag, Kossuth út/utca 2.

Tagiskola megszűnésének hatályba lépése: 2016. 08.31.

- 2629 Márianosztra, Rákóczi út/utca 13.

Az alábbi közművelődési intézményekkel:

- Érdy János Könyvtár Szob
- József Attila Művelődési Ház Szob

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:

- katolikus,
- református.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó vezetőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn a szobi SZTK rendelőintézettel és az illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
4. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a Szobi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.
5. Az iskola helyiségeit, épületét az igazgatóság döntése alapján térítésmentesen használhatják az alábbi gyermek-, illetve ifjúsági szervezetek, valamint társadalmi egyesületek helyi csoportjai: DÖK, mazsorett, sport, sakk, nehézsúlyosság, jóga.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük:

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

1. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
- a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrációja

Az együttnevelés során különös figyelmet fordítunk a következőkre:

- a befogadás eredményessége első és egyik legfontosabb ismérve, hogy a sérült tanuló fogadása iskolánk nevelőtestületének egyetértésével találkozunk,
- a tanulók optimális fejlődése érdekében a tennivalókat a tanulók igényeihez és lehetőségeihez mérten speciálisan a terület gyógypedagógusával alakítjuk ki.(eszköz, tankönyv, egyéni fejlesztés, értékelés, a követelmények egyénre szabott formái).

Az iskolába felvett SNI tanulók jellemzői, a fejlesztés alapelvei, céljai, feladatai

Az enyhe fokban értelmi fogyatékosok:

A sérülésből adódó hátrányos következmények csökkentése, ellensúlyozása. Célunk megteremteni az esélyegyenlőség alapjait, biztosítani, hogy a tanulók lehetőségeikhez mérten felkészültek legyenek az önálló életvitelre.

A beszéd fogyatékos tanulók

A beszéd fogyatékos tanuló oktatásának, fejlesztésének alapelve, hogy a sérüléséből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni, vagy ellensúlyozni. Mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét, az iskolában a tanuló állapotának megfelelően biztosítani kell a fejlődését legjobban elősegítő környezetet, a megfelelő segédeszközöket és terápiákat.

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók, a pszichés fejlődési zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozottak (pl.: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, stb.):

Jellegzetességei:

- az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának nehézségei, ennek következtében kialakuló magatartászavar,
- kóros aktivitászavar, figyelemzavar,
- fizikai tünetei: fáradékonyság, gyakrabban van szükségük pihenésre, fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

Személyi feltételek:

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus közreműködik az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

A gyógypedagógus feladata a kapcsolattartás az illetékes bizottsággal, a kontrollvizsgálatok időpontjának jelzése, illetve kapcsolatot tart a különféle speciális szakemberekkel.

Felelős a dokumentáció teljes elkészítéséért, a szükséges információk elosztásáért, figyelemmel a személyes adatok védelmére és a titoktartási kötelezettségre. Kapcsolatot tart a szülőkkel.

Adott probléma esetén az érintettek bevonásával esetmegbeszélő csoportot szervez.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Iskolánk pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.

Módszertani feltételek:

Az integráció alapvető pedagógiai feltételei az oktatás differenciálásával függnek össze, mely az oktatás individualizálását jelenti.

Differenciált tanulás: minden gyermek számára más célt jelölünk ki.

Differenciált tanulási segítségnyújtás: széleskörű módszertani bázis alkalmazása, kiemelt egy csoporton belül a célok elérhetőségének szintjében való különbözőség figyelembe vétele.

Egyéni teljesítmény-értékelés: figyelembe vesszük a tanuló meglévő vagy sérült képességeit, erőfeszítéseit, motivációját, szükség esetén a családi szociokulturális viszonyok jellemzőit is.

Az integrált tanulók egyéni sajátosságaiknak megfelelően vesznek részt az iskola személyiség, közösségfejlesztéssel, tehetség, képesség kibontakoztatásával összefüggő pedagógiai programjainkban.

Együttműködések, felelősségek:

Az osztályfőnök feladatai

Az integrált tanulóval kapcsolatos összes tevékenység koordinálásáért az osztályfőnök a felelős.

Ő vezeti a team-et, melynek tagjai:

- az integrációban résztvevő tanulóval kapcsolatban álló pedagógusok,
- a fejlesztésben részt vevő pedagógusok,
- esetenként gyógypedagógiai asszisztens.

A team feladata, hogy megismerjék a tanuló sajátos nevelési igényét, ennek megfelelően alakítsák ki tantárgyi, foglalkozási, fejlesztési programjaikat.

Együtt alakítsák ki a személyre szabott követelményeket, az *iskolai írásbeli beszámoltatások formáit, rendjét, korlátait, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepét, súlyát*. Közösén értékelik a tanuló eredményeit, korrigálják a tervezést, vagy további feladatokat határoznak meg.

A nevelőtestület felelőssége:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- a kudarcűrő képesség növelése,
- az önállóságra nevelés.

2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók a **lemaradó gyermekek** közé tartoznak akárcsak a tanulási kudarcnak kitett diákok.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében különös érzékenységre, empátiára és sajátos pedagógiai eljárásrendszerre van szükség. A gondozó- fejlesztő- nevelő munka csak akkor eredményes, ha elfogadó közösségre lelnek a tanulók.

A tudatosan megválasztott és alkalmazott nevelési módszerekben domináns elem az alkalmazkodás és a szolidaritás gyakoroltatása, az indirekt eljárások előtérbe helyezése.

Feladatok:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézménnyel, Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézményével és a Szob Járási Család- és Gyermejjóléti Központtal;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, iskolai sportkör, szakkörök;

- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a szülőkkel való együttműködés, családlátogatások.

A megoldásra koncentráló pedagógiai beállítódás és felkészültség

Speciális, megalapozott és gyakorlatias programok szükségesek a helyi sajátosságokat figyelembe véve, a prevenció és az integráció alapelvein.

A tanulók folyamatos és alapos megismerése nélkül nincs segítő tevékenység – hatékony tanuló megismerési technikák alkalmazása.

Nélkülözhetetlen az esélyegyenlőség biztosítása.

Fontos a családi életre való felkészítés, az egészséges életmódra nevelés és életvezetési stratégiák fejlesztése.

A tagozatváltás kritikus pont, ezért nagyobb figyelmet kell rá fordítani.

A differenciáló pedagógiai kultúra nélkülözhetetlen a problémák kezelésében.

Sokszínű tevékenységformák biztosítása szükséges:

- **differenciált tanulásszervezés,**
- **kooperatív technikák** alkalmazása,
- **projekt-módszer** alkalmazása,
- tevékenységközpontú pedagógiák,
- **a személyre szabott tanítás-tanulás** előtérbe helyezése,
- **az alapozó szakasz elnyújtása,**
- fejlesztő értékelés alkalmazása,
- a tapasztalatszerzés, ismeretszerzés **lehetőségeinek kitágítása IKT eszközök** alkalmazásával.

A tanuló egyéni fejlesztési programja

Az együttműködő képesség kialakítására, vagy az érzelmi hiány pótlására. A helyes magatartásformák megismertetése, gyakoroltatása kiemelten jelentkezik, fontos a gyermek **egyéniségének teljes elfogadása.**

Sikerkritériumok

Törekedni kell arra, hogy:

- A tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során.
- Olyan speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége.
- Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások legyenek.
- Minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatást segítő tevékenységek, programok

A tanulási zavar az átlagtól elmaradó értelmi képesség valamilyen speciális motoros vagy kognitív működési rendellenességet idéz elő.

A felzárkóztatás kiindulópontja mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön.

A tanulásban akadályozottság, nyelvi vagy részképesség-zavar sok kisgyermek számára lassúbb haladást tesz lehetővé.

Feladatok:

- korai felismerés szűréssel,
- tény- és ok feltárás, helyzetelemzés.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek felzárkóztatásában a pedagógus feladatai a gyógypedagógus - fejlesztő pedagógus útmutatása alapján :

- ismerje a zavarok tünet együttesét,
- **IKT eszközök** alkalmazása a tapasztalat- és ismeretszerzésben,
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit,
- a tanuló fejlődését önmagához képest mérje,
- erősítse a tanulók kiemelkedési lehetőségeit,
- nevelje a közösséget toleranciára,
- **kooperatív tanulásszervezés és differenciált rétegmunka** alkalmazása,
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét,
- tartson rendszeres kapcsolatot a szülői házzal,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon,
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, egyéni tanulási motiváció erősítése
- a szakkörök, napközis foglalkozások,
- sikerélmény biztosítása, pozitív énkép kialakítása,
- napi kapcsolat a gyógypedagógussal és logopédussal.

Iskolánk lehetőleg bukásmentességre törekszik, gyenge tanulóinkat igyekszünk a minimum szintre eljuttatni, ennek érdekében:

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére fejlesztő foglalkozást tartunk.
- Az 5-8. évfolyamon főleg - magyarból és matematikából-, de minden tantárgyból vannak felzárkóztató foglalkozások.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére magyarból, matematikából és idegen nyelvből felvételi előkészítők, a gyengébb tanulók részére felzárkóztató foglalkozások vannak.

A továbbtanulás irányítása, segítése

Az osztályfőnök feladata, hogy gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről pályaválasztásáról.

A **tanulási nehézségek** elsősorban az olvasásértés gyengeségéből adódnak, ezért nagyon fontos a **dyslexia** felismerése, illetve az enyhébb esetek kezelése.

Az 1. osztályos programokban mindig benne vannak:

- A beszédhibák felmérése, korrigálása.
- A gyerekek beszédképességének, szókincsének felmérése, fejlesztése.
- Az olvasási problémák kialakulásának megelőzése.
- Részképesség-zavar, vagy- kiesés esetében a tanuló szakemberhez való irányítása (pszichológus, logopédus).
- A szövegértést segítő műveletek.

A 2-4. osztályos programokban szerepelnek:

- A dyslexia, dysgráfia, dyscalculia, illetve egyéb részképesség-zavar kezelése.
- A figyelemkoncentráció fejlesztése.
- Az olvasástechnikai gyakorlatok.
- A szövegelemző műveletek, feladatok.

Az 5- 8. osztályos tanulóknak készített programok tartalmazzák:

- Az alapkészségek kialakítását, fejlesztését (olvasási, számolási).
- A részképesség-zavar kezelését.
- A tantárgyaknál a továbbhaladáshoz szükséges minimumszint elérését szolgáló feladattípusokat, feladatsorokat.

A programokat és a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását akkor tekintjük sikeresnek, ha ezeknél a gyerekeknél is:

- kialakulnak az életben való boldoguláshoz szükséges alapismeretek, alapkészségek,
- sikerül elérni, hogy kultúrahassználóvá váljanak
- örömet jelent a tudás megszerzése, a műveltség alapozás.

3. A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik

Minden gyermek tehetséges valamiben.

Az igazi **tehetségfejlesztés** azt jelenti, hogy a tanulót olyan feladatok elé állítjuk, melyek mind művelődési igényeinek, mind szellemi-lelki fejlettségének megfelelnek. A tehetség kialakítási folyamata a pubertás idején lesz a legintenzívebb.

Iskolánk eredményességét nagymértékben az dönti el, hogyan tudjuk megvalósítani a képességfejlesztést a tanítási órákon. Meg kell valósítanunk a tanulók aktív tevékenykedtetését, munkáltatását.

Lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy a feladatokkal, a felvetett problémákkal kapcsolatban kifejthessék a tanulók egyéni elgondolásaikat, sőt azt meg is vitathassák. A differenciálással a képességfejlesztést, a tehetséggondozást is elősegítjük. A tehetség, képesség kibontakoztatásához gyakorlásra is szükség van.

A szakkörök a képességfejlesztés, a tehetséggondozás legfontosabb szinterei. A jobb képességű, tehetséges tanulóink érdeklődésüknek megfelelő szakkörökben fejleszthetik tudásukat, képességeiket.

A **tehetséggondozás** érdekében a jövőben is biztosítani kívánjuk tanulóink részére:

- a jelenleg is – működő szakköreinket,
- a levelező feladatmegoldó versenyeken való részvételt,
- a házi vetélkedőkön résztvevők aktivitásának, létszámának növelését,
- a területi, megyei és országos versenyekre a tanulók felkészítését,
- 7. évfolyamon a második idegen nyelv felvétele.

Feladatok:

- **differenciált tanulásszervezés,**
- **kooperatív technikák** alkalmazása,
- **projekt módszer** alkalmazása,
- tevékenységközpontú pedagógiák,
- a **személyre szabott** tanítás- tanulás előtérbe helyezése,
- **fejlesztő értékelés** alkalmazása,
- tapasztalatszerzés, ismeretszerzés **lehetőségeinek kitágítása az IKT eszközök** alkalmazásával.

Fontosnak tarjuk, hogy a valamely területen tehetséges **SNI-s tanulókat is célirányosan fejlesszük**, elősegítve ezzel a pályairányításukat is (pl.: mozgás, tánc, kézügyesség, stb.).

Tehetséggondozó, képességfejlesztő **tevékenységünket akkor** tekintjük megfelelőnek, **sikeresnek**, ha

- az alsó tagozatban kiemelkedően teljesítő gyermekek a felsőben is jó eredményeket érnek el,
- tanulóink megfelelnek a középiskolai felvételi vizsgákon, s a középiskolában is megállják a helyüket,
- továbbra is lesznek olyan tanulóink, akik a körzeti, illetve a levelező feladatmegoldó versenyeken jó eredményt érnek el,
- tehetséges diákjaink a későbbiek során az életben is sikereket érnek el.

4. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak az adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Iskolánkban növekszik az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma. Ezért már a tendencia kialakulásának kezdetén felfigyelünk e jelenségre és különböző módszerekkel igyekezünk segíteni a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését:

Feladatok:

- a hátrányos helyzetű tanulók felmérése,
- a hátrány meghatározása,
- a tevékenységi formák megtervezése,
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének (hónapokra szóló) elkészítése,
- az eredmények számbavétele, nyomon követése, rögzítése.

Konkrét tevékenységi formák :

- iskolaotthonos, napközis foglalkozás,
- felzárkóztató-, ill. tehetséggondozó programok,
- kapcsolattartás a szülőkkel, családlátogatás,
- a szociális juttatás lehetőségeinek felmérése,
- kapcsolatfelvétel a helyi PMPSZ Szobi Tagintézményével, napi kapcsolat a Szob Járási Család- és Gyermekjóléti Központ családgondozójával,
- környezettanulmány elkészítése,
- pályaaorientációs tevékenység segítése,
- kirándulás, táborozás anyagi támogatása (osztályfőnök segítségével),
- együttműködés az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel,
- drog- és bűnmegelőzés.

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, vagyis a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervét, valamint a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szakaszos konkrét tervezést évente megismételjük az elkészített adatlapok alapján.

- **IPR** működtetése – 2H, 3H integráció segítése, elfogadása, érzékenyítés.
- **Képesség-kibontakoztató program** alkalmazása.
- Motiválást segítő **differenciált tanulásszervezés** alkalmazása.
- **Kooperatív tanulásszervezés és differenciált rétegmunka** alkalmazása a tanórák megfelelő arányában.
- **IKT eszközök** használatának biztosítása tanórán és azon kívül pl. szakkörön.

A program célja:

Segíteni azon tanulók beilleszkedést az iskolai környezetbe, ismeretsajátítását, egyéni ütemű fejlődését, akik:

- szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek),
- munkanélküli szülők gyermekei,
- átmenetileg hátrányos helyzetűek,
- áttelepült, beköltözött (új) tanulók,
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

A célok ismeretében tervezzük meg minden év végén a következő tanév várható feladatait.

A program távlati ütemterve (évi program):

Időpont	feladat	felelős
1. március – április	a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása	GYIV
	a hátrány meghatározása (mellékelt adatlapon)	Of
2. május	a tevékenységi formák megtervezése a következő tanévre	Of
		szakt.
3. szeptember	a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének elkészítése	GYIV
4. október-június	tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint	Of
		szakt.
		GYIV
5. május	eredmények számbavétele	Of
	fejlesztési tevékenységek megtervezése a következő tanévre	szaktan.

Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Iskolánk figyelembe veszi a tanuló mindenekfelett álló érdekeit, együttműködik a családdal és elősegíti a gyermek családban történő nevelkedését. Az ellátások igénybevétele önkéntes a szülő részéről, a lehetőségeket a GYIV felelőstől ismerheti meg.

A gyermekvédelmi gondoskodásra leggyakrabban rászoruló gyermekek:

- Hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok, akiket különböző szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.

- Veszélyeztetett gyermekek és fiatalok, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja.

Gyermekevédelmi feladatok

Az osztályfőnökök javaslata alapján a gyermekevédelmi felelős **nyilvántartásba** veszi:

- a veszélyeztetett,
- a hátrányos,
- a nagycsaládban élő,
- a fogyatékos
- az állami gondozott gyermekeket.

Kapcsolattartás más szervekkel

- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézménye,
- Szob Járási Család- és Gyermekejóléti Központ,
- Gyermekeorvos,
- Védőnő,
- Rendőrség,
- Szobi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály.

Probléma megelőző, **preventív gyermekevédelem** az intézmény valamennyi gyermekeire:

- általános prevenciós tevékenységek, az iskolát körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében,
- mentálhigiénés programok bevezetésének szorgalmazása,
- a diákönkormányzattal való kapcsolattartás,
- szociális ellátások számbavétele,
- minden esetben a gyermekek érdekeinek képviselete,
- segélyek, támogatások rendszere.

Iskolánk nyitott iskola értéke rendszere

Az elmúlt évek pedagógiai és tantárgyfejlesztési tevékenységének köszönhetően az iskola gyakorlata minden szempontból megfelel a nyitott iskola iránt támasztható kritériumoknak, így alkalmas arra, hogy bemutassa az ilyen típusú intézmények irányítási és működési rendszerét.

Országosan egyedülállóak a tantervi fejlesztéseink: BÉZS (báb, érzelem, zene, siker és tánc) keretében a sikerorientáció fejlesztése, iskolák közötti együttműködés, integrációs törekvések. Projektoktatás bevezetésével rendszeresek a kiállítások. Iskolánk élen jár a digitális kommunikációs kultúra elterjesztésében is.

Tanterveinket folyamatosan alakítjuk az iskolahasználói kör elvárásaihoz, két- három évente korszerűsítjük a pedagógiai programunkat. A TÁMOP 3.1.7 pályázat révén potenciális előminősített referenciainstítúciónként működünk, átvételre javasolt jó gyakorlataink honlapunkon is fellelhetők. Tantestületünk célul tűzte ki azt, hogy – megfelelően a

legkorszerűbb kommunikációs, valamint szakmai és módszertani követelményeknek – minősített referencia intézménnyé váljon.

Az ehhez szükséges nyitottság és befogadó-készség már jellemző iskolánkra, jó gyakorlati kínálatunkat kialakítottuk és folyamatosan tovább kívánjuk fejleszteni.

Az előttünk álló belátható időszakban pedig meg kell oldanunk a referencia intézményi minősítéshez szükséges következő feladatokat:

- a pedagógusok a referencia.intézményektől elvárható feladatok ellátására,
- jó gyakorlataink további fejlesztése, csiszolása, újak készítése,
- együttműködési megállapodás létrehozása a felsőoktatási intézményekkel,
- a referencia-intézmény monitoring folyamatának kidolgozása.

Bevált, jó gyakorlatokat eredményesen adhatjuk tovább más köznevelési intézményeknek, alkalmazás céljára.

AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI

Az iskola egészségnevelési programja

Legfontosabb célkitűzéseink:

- Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.
- Testmozgás fontosságának tudatosítása.
- Az egészségnevelési program összehangolt tevékenységei a tanulók egészségi állapotának fejlődését szolgálják.

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink:

- Az egészséges életmódra nevelés legyen része az iskolai élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.
- Mutassunk be sokoldalú egészségvédő lehetőségeket, nyújtsunk az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket.
- Tudatosítsuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ajánljunk ezek megóvására magatartási alternatívákat, gyakorlással, segítséggel és példamutatással. Alakítsunk ki egészségvédelmi szokásrendszert, helyes szokások folyamatos gyakoroltatásával és ellenőrzésével.
- Ösztönözzük tanulóinkat – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.

- Nyújtunk segítséget az egészségvédő öntevékenységekben és az egészséges életmód kialakításában.
- A napközis tevékenységek során biztosítunk lehetőséget arra, hogy a napirendbe beillesztve tudatosan tervezett, fejlesztő mozgással és játékkal levegőn tölthessék szabadidejük nagy részét (legalább napi egy óra). Mindezek figyelembevételével alakítsuk helyesen a napi és heti rendet.

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai:

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása (napi ötszöri étkezés).
- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Esetenként az eltérő táplálkozást igénylő gyerekek étkeztetését biztosítani kell.
- El kell érni, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.
- A tanulók legyenek tisztában a helyes táplálkozás keretében a szervezet tápanyag szükségletével, az élelmiszerpiramis fogalmával, tartalmával.

Személyi higiéne kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása. Váltócipő használata.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele (Iskola- illetve házi orvos, védőnő, fogorvos).

Mentálhigiéne feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.
- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körének felmérése és folyamatos segítése. Megfelelő segítségnyújtás a lelkileg sérült tanulóknak a helyi iskolai pszichológussal együttműködve. A lelkileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

- A tanulók minél több módon értesüljenek a szenvedélybetegségek kialakulásának veszélyéről, a dohányzás, az alkohol és a drogfogyasztás káros hatásairól.
- Az iskolai erőszak elkerülésére a tanulók ismerjenek konfliktuskezelési technikákat, alakítsuk ki az erőszak elítélésének igényét.

Családi életre nevelés feladatai:

- Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására. Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Törekedjünk a kívánatos családmoddell iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.
- Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
- Tájékoztatnunk kell a gyerekeket a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről. Ismereteket kell nyújtanunk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

A baleset megelőzés és elsősegély-nyújtás feladatai:

- A balesetek megelőzésére a tanulókkal ismertetni kell az iskolai baleset veszélyes helyzetek kialakulásának okait, a veszélyes magatartásformákat, elkerülésük szükségességét.
- Egyes tanórák baleseti forrásait, ezek megelőzését a szaktanárok az első tanítási órákon részletesen ismertessék, gyakoroltassák a helyes eszközhasználatot, magatartási szabályokat.
- A tanulók ismerjék meg a biciklis közlekedéshez elengedhetetlen KRESZ szabályokat, a helyes gyalogos közlekedési szabályokat, a közúti balesetek veszélyforrásait, elkerülésüket.
- A tanulók ismerjék meg az elsősegély-nyújtás alapvető tevékenységeit, a mentőhívást, a legegyszerűbb ellátási szabályokat.

Az egészségnevelési program hatékonyságának mérése, értékelése

Az egészségnevelés várható eredményei

1. A család szerepének megértése.
2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása.
4. A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése.

6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása.
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
12. Az egészséges életkörünyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.
17. Statisztikai feldolgozás, ami tartalmazza a tanulók aktuális (tanév végi) egészségi állapotát - összehasonlítva a tavalyi eredményekkel-, a tanév során történt egészségneveléssel kapcsolatos rendezvényeket, eseményeket, a tanév során dokumentált baleseti eseményeket, rendőrségi, gyermekjóléti szolgálat által indított eljárásokat.
18. Önértékelő lapok készítése: a tanév végén a tanulók az Egészség napon töltsenek ki egy tesztlapot, amely az egészségvédelemmel kapcsolatos kérdéseket tartalmaz. A tesztek kiértékelése után képet lehet nyerni a tanulók ismereteiről, fejlődésükről.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitsségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

Az egészségnevelési program segítői:

- **Iskolaorvos**
Rendszeresen végzi a gyermekek egészségügyi szűrését és kötelező oltását. Folyamatosan kapcsolatot tart az iskola vezetésével, jelzi az egészségügyi problémákat.
- **Védőnő**
Havi rendszerességgel segíti az iskola, illetve a háziorvos munkáját, vezeti a dokumentációt, szűréseket végez, kezeli a tanulók egészségügyi törzskönyvét, amelyet a gyermek iskolából való távozása után a szülőnek továbbít.
Előadásokat tart az iskola vezetésével egyeztetett témákban (Egészségügyi felvilágosítások, sebellátás stb.)
- **Fogorvos**
Évente egy alkalommal végez szűrést osztályonként, előre egyeztetett időpontban. Ha szükséges visszarendeli a gyerekeket kezelésre.
- Szob Járási Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője
A rászoruló családok segítséget kaphatnak. Kapcsolattartók a gyermekvédelmi felelősök.
- **Gyermekvédelmi felelősök**
A gyermekvédelmi feladatokat pedagógusaink látják el. Ők ismerik leginkább a hátrányos és problémákkal küzdő családokat.

- **Családi háttér**

A családok nagyobb része egyre kevésbé rendezett, de elfogadható anyagi körülmények között él. Sok a csonka családban, illetve az egyre elfoglaltabb szülők által nevelt gyerekek száma.

Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen munkánk nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül. Iskolánk nevelői nyitottak a szülők igények figyelembevételére.

Tevékenységi területek:

Tanórákon:

- Az életjelenségek megismerése.
- Az emberi test részei (testrészek, csontváz, izomzat, mérhető tulajdonságai, változásai, testünk működésének megfigyelése).
- Érzékszerveink (felismerésük, védelmük, tisztántartásuk).
- Egészséges életmód (helyes napirend, táplálkozás, rendszeres mozgás, tisztálkodás, fogápolás).
- Táplálkozás, fejlődés (táplálékcsoportok, helyes napi étrend, étkezési kultúra, a táplálék útja, a táplálkozás hatása fejlődésünkre, életjelenségeinkre).
- Az egészség megóvása (a betegségek megelőzése, a betegségek és leggyakoribb tüneteik, leggyakoribb fertőző betegségek).
- A légzés (légúti megbetegedések, környezeti ártalmak és a légzés kapcsolata).

Szabadidőben a mozgás és levegőzés biztosítása:

- **Az alsó tagozat napköziotthonos rendszerben működik.** Tanulóink napjuk nagy részét az iskolában töltik, ezért gondoskodnunk kell arról, hogy a napi tanulás mellett módjuk nyíljon pihenésre, játékra, kikapcsolódásra. Arra törekszünk, hogy a szabadidős foglalkozások lehetőséget adjanak arra, hogy a gyerekek minél több fajta foglalatosságot próbáljanak ki, melyek fejlesztik képességeiket, kreativitásukat, mozgáskultúrájukat.

Legalább napi két órát töltsenek a gyerekek a szabad levegőn való mozgással, játékkal!

- **5-6. osztályban a napközit úgy szervezzük,** hogy legalább 1 óra szabad mozgásos levegőzés előzze meg a tanulási időt az ebéd után.
- **Felsősök számára** szünet napirendbe iktatásával biztosítjuk a levegőzést, és az udvari szabad mozgást.

Iskolánk szabadidős tevékenységei, amelyek az egészségnevelést szolgálják:

- szervezett játékos sportfoglalkozások,
- játékos foglalkozások naponta az udvaron szünetekben,
- többnapos osztálykirándulások,
- egészségvédelmi nap,
- táncházak,
- természetismereti vetélkedők,

- témanapok – természeti ünnepekről való megemlékezés,
- papírgyűjtési verseny,
- asztalitenisz verseny,
- sportversenyek,
- az iskola kertjében virágültetés tavasszal, gondozásuk folyamatosan,
- az iskola folyamatos ízléssé, otthonossá tétele,
- hétvégi kirándulások, túrák szervezése,
- téli gondoskodás énekesmadarainkról,
- napközis tábor,
- iskolai nyári táborok,
- gyógytorna,
- sportköri foglalkozások.

Az egészségnevelés prevenciós programjai:

A felső tagozatos közösségi órákon az osztályfőnökök folyamatosan foglalkoznak az egészséges életmód kérdéseivel.

Előadókat hívunk a következő témakörökben:

- káros szenvedélyek, drogok;
- elsősegélynyújtás,
- közlekedésbiztonság,
- családi életre nevelés, szexuális felvilágosítás.

Az iskola környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevételes magatartásra nevelés.

- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- a tanítási órák klasszikus módszerei,
- kooperatív tanulási technikák,
- tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

A környezeti nevelés szinterei

- tanítási órák,
- egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások,
- erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok,
- iskolai, megyei, országos versenyek,
- projektnapok iskolán kívüli helyszínein.

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi** tantárgyak: *biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika*. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A **társadalomtudományi** tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy

bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

Az *életvitel és gyakorlat* (1-4. évfolyam), illetve a *technika, életvitel és gyakorlat* (5-8. évfolyam) tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A *művészeti tantárgyak* alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A *test- és egészségnevelési tantárgyak* a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatása.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:

- helyismereti és helytörténeti foglalkozások, szakkörök, versenyek,
- hagyományörző programok,
- táborok.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen rengeteg tennivalónk van.

Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, akvárium és terrárium berendezésével járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

Hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

Kommunikáció: faliújság, iskola honlapja

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság és az iskolai honlap. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a közösségi tanórákon feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele fél évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

5. Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:

IVK szakkör

Az elsősegély nyújtási alapismeretek megismertetése és gyakorlása iskolánkban hagyományokra épül. Évtizedek óta működik az iskolai **ifjúsági vöröskeresztes szakkör**, amely minden évben bővül a felső tagozatba lépő tanulókkal, így minden évfolyamon találunk IVK tagot, akik az elsősegély – nyújtási alapokat ismerik.

Az IVK tagok a szakkör keretében megismerik a következő eljárásokat:

- baleseti helyszínen történő legfontosabb teendők (mentőállomás értesítése),
- kötözési módok elsajátítása,
- vérzések ellátása (hajszáleres, artériás, vénás vérzés),
- törések helyszíni ellátása a mentők érkezéséig,
- eszméletlen sérült ellátása,
- fektetések, különböző tünetek estén (ájulás, sokk, hasi sérülés),
- fogások elsajátítása (Heimlik-fogás, tálca fogás),
- stabil oldalfekvés gyakorlása,
- betegvizsgálati eljárások-légzés, szívverés vizsgálata,
- újraélesztési eljárás,
- áramütés estén történő eljárások,
- szemsérülések ellátása,
- orrvérzés ellátása,
- mérgezések, cukorbetegség felismerése, legelső lépések ismerete,
- fekvő betegek ellátásának ismerete.

Az iskolai IVK szakkör munkáját a helyi mentőállomás szakemberei segítik, a korszerű és szakszerű segélynyújtási ellátások bemutatásával.

Iskolánk másik hagyománya az évente megrendezésre kerülő **egészségvédelmi nap**. Ennek keretében a tanulócsoporthoz mindegyikének elsősegély-nyújtási feladatokat kell elvégezniük, a mindennapos balesetek (pl. biciklis balesetek) ellátását gyakorolják, valamint tesztlapot töltenek ki, képösszerakó játékot végeznek el szintén a hétköznapi balesetek kezelésével kapcsolatban.

Az Egészségvédelmi napon mentős bemutatókat is szervezünk, hogy a gyerekek megismerjék a mentők munkáját, a súlyosabb sérülések ellátásának menetét is.

Az iskolánk természetesen nagy hangsúlyt fektet a prevencióra, az egészségnevelési programunk célja, hogy az egészséges életmódra nevelés minél hatékonyabb legyen.

A **nyolcadikos tanulók** a biológia órák keretében egészségnevelési képzésben is részesülnek, melynek része az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása is. A tanórák keretében megismerik az alapvető betegvizsgálati, ellátási eljárásokat, a sebek ellátását.

Az **alsó tagozaton** az egészséges életmódra nevelés a kiemelt feladat. A kisgyermek az Egészségvédelmi napon részt vesz a mentősök bemutatóján, a tűzoltók gyakorlatán. Megnézhetik belülről a tűzoltó-és mentőautókat, kérdezhetnek a szakemberektől. A környezetismeret órán megtanulják a mentőhívás menetét, a balesetek esetén a helyes magatartást.

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

1. A pedagógusok alapvető feladatai

A pedagógus feladatai összetettek. A pedagógiai céloknak megfelelően alkalmaz motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszereket.

Kiválasztja a megfelelő tanulás-szervezési formát, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazását a tanulási folyamatban.

A kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésével, az együttműködési elvek és formák közös kialakításával és elfogadásával nyugodt, biztonságos és az eredményes tanuláshoz szükséges tanulási környezet teremt.

Fontos, hogy támogatást nyújtson értékes személyiségjegyek kibontakoztatásához, hogy a nevelés folyamán alakuljon ki a gyermekben az önfegyelmzés, az önirányítás, a helyes irányba való egyre önállóbb haladás képessége.

A pedagógus feladata, hogy a rábízott gyerekek megtalálják saját képességeikhez és érdeklődési körükhöz illeszkedő életútjukat. Ennek megvalósításához kellő tudással– ismeretekkel, képességekkel – rendelkezzenek.

Konkrét feladatok:

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felöli részében a neveléssel-oktatással előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).

- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

4. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

5. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).

- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

6. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka segítése.
- Segítség az iskolai diák-önkormányzati programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

7. Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

8. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanult átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

10. Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

12. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.

- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiben.

13. Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

14. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

15. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

Az osztályközösségek vezetője: az osztályfőnök

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg, minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.

- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti.
Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet, nevelési terv, neveltségi szintmérések).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.

- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.
- Havi rendszerességgel órát látogat az osztályában.

1. Az osztályfőnöki munka tervezése

1-4. évfolyamon – a szakaszhatárok elején – helyzetelemzésre épülő nevelési tervet készít, 5-8. évfolyamon nevelő-oktató munkájához – minden tanév elején – tanmenetet és nevelési tervet készít.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

A tanév elején összeállított munkaterv

- Nevelési terv, családrajz, szociometriai felmérés.
- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
- Az osztály diákközösségének vezetői.
- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán:

- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
- Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

2. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról:

- Tanulók száma, ebből leány.
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló.
- Sajátos nevelési igényű tanuló.
- Az étkezőkből csak a menzás és a napközis tanuló.
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló).

- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók.
- Más településről bejáró tanuló.
- Nem magyar állampolgár.
- Évfolyamismétlő.

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma.
- Osztályozott tanulók száma és aránya.
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya.
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga.
- Az osztály tanulmányi átlaga.
- Kitűnő tanulók száma és aránya.
- Szaktárgyi dicséretetek száma tantárgyanként a tanév végén.
- Példamutató magatartásért adott dicséretetek száma a tanév végén.
- Példamutató szorgalomért adott dicséretetek száma a tanév végén.
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya.
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya.
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya.
- A bukások száma tantárgyanként.
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei.
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések).
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések).

Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői:

- A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika).
- Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján.
- A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya.
- A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya.
- A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya.
- Továbbtanulás iskolatípusok szerint.
- Szakgimnáziumba felvett tanulók száma és aránya.
- Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya.
- Szakiskolába felvett tanulók száma és aránya.
- Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya.

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén:

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- Egyénre szabott nevelési terv készítése.
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).

Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:

- Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

3. Az osztályfőnöki órák témái

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.

- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga tantárgyai:

- 1. évfolyam : magyar nyelv és irodalom (szövegértés-szövegalkotás), matematika.
- 2-4. évf.: magyar nyelv és irodalom (szövegértés-szövegalkotás), matematika, környezetismeret.
- 5. évfolyam: magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés-szövegalkotás), matematika, természetismeret, történelem.
- 6. évfolyam : magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés-szövegalkotás), matematika, természetismeret, történelem.
- 7. évfolyam: magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés-szövegalkotás), matematika, fizika, ember és társadalom, kémia, biológia, földrajz.

- 8. évfolyam: magyar nyelv, magyar irodalom (szövegértés-szövegalkotás), matematika, fizika, történelem, kémia, biológia, földrajz.

Az igazgató a tanulót szakértői vélemény alapján (beilleszkedési, magatartási zavar, tanulási nehézség) a szülő kérelmére részben vagy egészben felmentheti a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (magántanuló). A gyermek tudásáról az igazgató által meghatározott időben és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel:

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

Az első évfolyamon a továbbhaladás feltétele: a megfelelt minősítés.

Az első évfolyam megismétlését a szülő kérésére az iskola igazgatója engedélyezheti, akkor is, ha tanuló az előírt tanulmányi követelményeket teljesítette.

A másodiktól nyolcadik évfolyam végén a magasabb évfolyamba lépés feltétele az elégséges (2) osztályzat megszerzése.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak követelményei tartalmazzák a továbbhaladáshoz szükséges minimum teljesítményeit, ez a helyi tantervben a tantárgyaknál került meghatározásra.

AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyi azonosítására kiállított személyi azonosító, lakcímkártya,
- az óvoda vagy a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézménye szakvéleményét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra kell beiratkozni.

Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

A 2-8. évfolyamra beiratkozni kívánó tanulók felvételének kritériumai :

- magatartása és szorgalma legalább jó minőségű legyen,
- a tanulmányi munkában legalább közepes szintet érjen el,
- a fő tantárgyakból szintfelmérő vagy különbözeti vizsgát kell tennie, a helyi tantervi követelményeknek megfelelően.

A vizsgatárgyak a következők:

2-4. évfolyam:

- magyar irodalom (szövegértés-szövegalkotás), magyar nyelvtan,
- matematika,
- környezetismeret.

5-6. évfolyam:

- magyar nyelv,
- magyar irodalom (szövegértés-szövegalkotás),
- matematika,
- természetismeret,
- történelem és társadalmi és állampolgári ismeretek,
- élő idegen nyelv.

7-8. évfolyam:

- magyar irodalom (szövegértés-szövegalkotás), magyar nyelv
- matematika,
- történelem és társadalmi és állampolgári ismeretek,
- fizika,
- kémia,
- biológia,
- földrajz.

A szintfelmérő vizsga eredményei alapján a beiratkozni kívánó tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt, s erről, a szülőt írásban értesíti.

A helyi tantervi követelményektől eltérő, ezért hátrányokkal érkező gyermek hiányosságait a szülő felelőssége pótolgatni. Az iskola a hiányok pótlására fejlesztő és felzárkóztató foglalkozásokat szervez, ahol a tanulónak joga és kötelessége részt venni.

HELYI TANTERV

„Szeretem a könyvet, és úgy nézek rá mindig, mint a csodára. Mint elmúlt vagy élő lelkek néma-
vagy hangosfilmjére, titkos jelekbe zárt örömeire vagy fájdalmára.”

Fekete István

A VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK

1. Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül:

Alsó tagozaton az Apáczai kiadó által készített kerettantervi ajánlás alapján dolgozunk.

2. Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

3. Kötelező minimális óraszámok / ALSÓ TAGOZAT

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom (szövegértés, szövegalkotás)	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés (tánc)	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Kötelező minimális óraszámok / FELSŐ TAGOZAT

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom (szövegértés, szövegalkotás)	4	4	3	4
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Tört., társ. és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia – egészségтан			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc /Hon és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport (tánc)	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

4. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Báb-dráma	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Báb-dráma	1 óra
2. évfolyam	Idegen nyelv	1 óra
3. évfolyam	Báb-dráma	1 óra
3. évfolyam	Idegen nyelv	1 óra
4. évfolyam	Báb-dráma	1 óra
4. évfolyam	Idegen nyelv	1 óra
4. évfolyam	Környezetismeret	1 óra
5. évfolyam	Informatika	1 óra
5. évfolyam	Báb-dráma	1 óra
6. évfolyam	Matematika	1 óra
6. évfolyam	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1 óra
6. évfolyam	Báb-dráma	1 óra
7. évfolyam	Magyar (Szövegértés- szövegalkotás)	1 óra
7. évfolyam	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Kémia	0,5 óra
7. évfolyam	Földrajz	0,5 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra
8. évfolyam	Biológia-egészségtan	0,5 óra
8. évfolyam	Technika, életvitel és gyakorlat	1 óra
8. évfolyam	Fizika	0,5 óra

5. Iskolánk az ötödik évfolyamon választható tantárgyak közül a ***Hon- és népismeret*** tantárgyat tanítja.

6. Iskolánk miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („*A változat*” illetve „*B változat*”) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Matematika <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Fizika <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>

7. A választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása.
8. Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol vagy német nyelvet tanulják.

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv Magyar irodalom (szövegértés, szövegalkotás) (báb-dráma)	8 1	7 1	6 1	6 1
Angol nyelv	-	1	2	3
Matematika	4	4	4	4
Etika / hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport (tánc)	5	5	5	5
Összes heti óra	25	25	25	27

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv Magyar irodalom (szövegértés- szövegalkotás) (báb- dráma)	4 1	4 1	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Etika / hit és erkölcsan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	2	2
Természetismeret	2	2	-	-
Fizika	-	-	2	1,5
Kémia	-	-	1,5	2
Biológia-egészségtan	-	-	2	1,5
Földrajz	-	-	1,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport (tánc)	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes heti óra	28	28	31	31

Kompetencia alapú oktatás célja

A programfejlesztés egyik célja a kompetencia alapú oktatás elterjesztése. A kompetencia ebben a felfogásban az **ismeretek**, ezek **alkalmazási képessége** és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító **attitűdök összessége**. Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük, mely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a **pedagógiai módszertani kultúra megújítása**, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás, vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettő tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

Az iskolai oktató munka alapelvei

Fontosnak tartjuk, hogy iskolánkban a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakozása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei alapján szerveződnek a tanítási-tanulási folyamatok.

Támogatjuk, hogy képesek legyenek életkoruknak megfelelő nyelvtudást szerezni, az iskolában megszerzett alapokon idegen nyelvi kompetenciáikat továbbfejleszteni, a megszerzett alapokon további idegen nyelveket elsajátítani.

Alapvető értéként kezeljük az iskolai tanítási-tanulási folyamatok hatékonyságát és az elsajátított tudás és kompetenciák hatékonyságát, valamint az elsajátított tudás és kompetenciák használhatóságát. Ennek érdekében alapvető célunknak a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra történő felkészítés, a hatékonyság egyik feltételeként a modern személyközpontú, interaktív tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá válását segítő szabályozás.

Az oktatási alapelveket a tanítási kompetenciák kialakításának és folyamatos fejlesztésének feladatai határozzák meg. **A három kompetenciaterület: a személyes, a kognitív és a szociális kompetenciák összefüggnek egymással.**

A szociális kompetencia alapja a személyes kompetencia. Ahhoz, hogy a tanuló a közösségben jól tudjon együttműködni, ismernie kell önmagát, adottságait, attitűdjeit. A sikeres tanulásához elengedhetetlenül szükséges a pozitív attitűdök megléte és folyamatos fenntartása.

Kognitív (értelmi) jellegű kompetenciák:

- anyanyelvi kommunikáció,
- figyelem,
- rövid-, és hosszú távú memória,
- koncentrálóképeség,
- gondolkodási képességek: analógiák, algoritmusok, összefüggések, problémák felismerése,
- alkotó gondolkodás,

- kritikai gondolkodás – véleményalkotás,
- tanulási képességek.

Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése (a legfontosabb elv): A gondolatok, érzések, tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezésének és értelmezésének képessége. (beszéd, olvasás, írás, szövegalkotás, szövegértés, fogalmazás). Ez mindenfajta tanulás és kommunikáció elemi feltétele. Fontos a magyar nyelv kulturált, magabiztos, igényes használata, valamennyi tanítási órán és órákon kívül is.

Idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése: A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést. Alapja a biztos anyanyelvtudás.

Gondolkodási képességek fejlesztése: A problémák felismerését, a megoldásban való jártasságot, a kidolgozott gondolkodási sémák használatát és az alkotó gondolkodást segítik. A pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük. Lehetőség nyílik a megfigyelési, értelmezési, indoklási, bizonyítási, ítéletalkotási képességek kialakítására.

Komplexitás, műveltségterületek összekapcsolása: A kultúra átadása áthatja a nevelés-oktatás egész területét, folyamatát. A tantárgyak által közvetített ismeretanyagot (irodalom, zene, történelem, természettudományos és technikai ismeretek) egységes egésszé kell szintetizálni. Célunk, hogy az ismereteket, a tudást, a tapasztalatokat, az élményeket összefüggésükben, érzelmekkel átszőve tudják alkalmazni, strukturálni. Képesek legyenek a tanulók az új ismereteket beilleszteni a már meglévő tudásuk rendszerébe.

Önálló ismeretszerzés: Megismertetni, elsajátíttatni a tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban történő ismeretszerzési módokat, információkeresést, - szelektálást, - feldolgozást, - elsajátítást. A projektpedagógia, a kooperatív tanulás, illetve a csoportos, a páros és egyéni tanulás adta lehetőségek kihasználása, hagyományos és új információhordozók (IKT) alkalmazása. Szükséges pozitív tanulási attitűdök, egyéni tanulási stratégiák kialakítása. Az életkoruknak meg-felelő számítógép-használatra szoktatás tanórán kívüli információszerzésnél. (Felhívni a tanulók figyelmét az információk hitelességére, a számítógép-használat etikájára.

Ezek az elvi alapokon nyugszanak alapvető céljaink, amelyeket az alábbiakban deklarálunk:

A tanulók legyenek képesek

- az ismeretek befogadására, önálló információgyűjtésre és ismeretszerzésre;
- saját céljaik megfogalmazására;
- feladataik megtervezésére;
- a rendelkezésre álló információk, anyagok, eszközök segítségével a legjobbnak tartott megoldások megvalósítására;

- ismereteik/ötleteik alkalmazására az önálló és közös munka során;
- saját tanulásuk lépéseinek tudatosítására;
- korábbi tanulási tapasztalataik felhasználására, beépítésére;
- saját és környezetük munkájának és teljesítményének felmérésére, értékelésére, megbecsülésére; munkájuk átgondolt értékelésére;
- a társaikkal való sikeres együttműködésre.

A kulcskompetenciák fejlesztése érdekében az iskola pedagógusai által alkalmazott **munkaformák és módszerek:**

- hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnosztizálás,
- habilitációs és rehabilitációs tevékenység,
- multikulturális tartalmak,
- tanórai differenciálás (heterogén csoport),
- kooperatív tanulás,
- a drámapedagógia eszközei,
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei,
- projektmunka (egyéni és csoportos),
- prezentációs technikák,
- módszerek a korai iskolaelhagyás megelőzésére.

A projektoktatás jellemzői:

A projekt-módszer nemcsak tanulószervezés, hanem valóságos tevékenység is. A tanulás olyan szociális kontextusba helyezése, amelyben tényleges tevékenység során valósul meg a tanulók közötti együttműködés, lehetőséget nyújt az egymástól való és a cselekvéses tanulásra. A projektmunka során a résztvevőket felelősség terheli, nő az önismeretük. Ehhez a módszerhez szervesen hozzá tartozik az értékelés, önértékelés is. A projekt-módszer ugyanakkor a tényleges tevékenység révén növeli a tanulói motiváltságot, megoldásokra készíti őket, mindeközben a kompetenciákat komplex módon fejleszti.

Anyanyelvi kompetenciát fejleszt, amikor megbeszélik, megvitatják a témát, amikor a feladatok elvégzése során másokkal kommunikálnak, információt szereznek.

Szociális és állampolgári kompetenciát fejleszt, hiszen főként csoportmunkában történik a munkavégzés, így fejlődik a tolerancia, kooperáció, kompromisszumra való törekvés képessége.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztése történik a célok, a feladatok megtervezése, megszervezése során.

Digitális kompetenciát fejleszt az Internet használata a megvalósításhoz szükséges bármely információ keresésekor és felhasználásakor.

A hatékony és önálló tanulás kompetenciáját fejleszti azáltal, hogy a folyamat során fejleszti a lényegkiemelést, figyelemösszpontosítást, fantáziát, kreativitást, problémaelemzést és-megoldást.

Az esztétikai - művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciáját fejleszti úgy, hogy közben esztétikai minőséget hoznak létre, alkotnak a gyerekek.

Természettudományos kompetenciát fejleszt azáltal, hogy a választott témával kapcsolatos ismereteket változatos tevékenységek során élik meg a tanulók.

A kompetencia alapú oktatás bevezetése

A kompetencia alapú oktatás bevezetése a 2008/ 2009. tanévben történt. Az intézményben megfelelő az infrastruktúra. Megfelelő számú az IKT eszközök és oktató csomagok száma, amely a tananyag feldolgozását lehetővé teszi. A bevezetésre kerülő programcsomagok felhasználását, alkalmazása:

- szövegértési-szövegalkotási,
- a matematikai,
- az idegen nyelv,

az IKT (informatikai és médiahasználati) területeken, valamint az EU oktatási politikájában kiemelt célként megjelenő, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása szempontjából kulcsfontosságú:

- szociális, életviteli és környezeti, valamint
- az életpálya-építési kompetenciák területén.

Sikerkritériumok:

A kompetencia alapú oktatás bevezetésétől azt várjuk, hogy megváltozzanak az ismeretszerzés és a képességfejlesztés arányai. Teret kapjon a tapasztalatba ágyazott képességfejlesztés, erősödjön a partneri kapcsolat az iskola minden szereplőjével és a helyi, elsősorban közoktatási és gyermek intézményekkel, közösségekkel, még jobban előtérbe kerüljön az együttműködés, a kooperatív oktatásszervezés, megváltozzon a tanár-diák, diák-tanár viszony, hatékonyabb legyen a felnőtt szerepre, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés, erősödjön az önálló és csoportos kritikai gondolkodás hatékonysága. A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése értelmében több alkalommal kerül sor szülői értekezletre. A kompetencia alapú oktatásról a nyilvánosság biztosítása érdekében folyamatosan beszámolunk honlapunkon és a helyi médiában.

A korábbi évtizedek oktatási gyakorlatahoz képest bízunk abba, hogy változások fognak bekövetkezni a gyermekek egymás közötti kapcsolataiban, önértékelésükben, önbecsülésükben, motiváltságukban és iskolai közérzetükben; változás áll be a pedagógusok szemléletében, motiváltságában, rugalmasságában, módszertani kultúrájában; és még pozitívabb lesz az intézmény hangulata, légköre.

Tartalmi elem	A TÁMOP-ból adódó feladatok
<i>Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak (kötelező és választható) tanórai foglalkozások, óraszámok</i> • Óraterv • Az előírt tananyag és követelményei (a kompetencia-alapú programcsomagok alkalmazása)	Óraterv: tantárgyak megnevezése, óraszám Kompetencia-alapú programcsomagok alkalmazása megfeleltetése az óraszámokkal • Programcsomagok: A szövegértés-szövegalkotás és a matematikai-logikai kompetenciák a magyar és matematika tantárgy teljes óraszámában, beépítve más tantárgyak anyagába és délutáni foglalkozásként kerültek bevezetésre és kiszélesítésre. A szociális és életviteli kompetenciák a biológia és egészségtan tárgyakba beépülve kerülnek fejlesztésre.
<i>Az előírt tananyag és követelmény</i>	A kompetencia-alapú programcsomagok esetében a részletes tananyagot és követelményeit a helyi tantervben szereplő tantárgyi tantervcsomagok tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként.
<i>A tankönyvek kiválasztásának elvei</i>	Alapul véve a kompetenciafejlesztést segítő taneszközöket (2008. május 16. utáni tankönyvek: az NFU 2009. júliusi közleménye alapján)
<i>A magasabb évfolyamra lépés feltételei</i>	A helyi tantervben kerültek megfogalmazásra.
<i>Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés rendje, követelményei, formái, súlya</i>	<i>A választott programcsomag megfeleltetése a tanulók értékelésével.</i> SNI-s tanulók integrált nevelése és oktatása Egyéni fejlesztési terv alapján történik. Esetükben a beszámoltatás és értékelés speciális szabályok szerint történik. A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest? Dokumentumok vezetése (tájékoztató füzet, bizonyítvány, napló)
<i>Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés</i>	Projektoktatás: az otthoni egyéni és csoportos munkával készített munkák. Változatos tevékenységforma, lehetőség szerinti differenciálás

A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A kötelező tanulói taneszközöket az iskola helyi tanterve alapján a munkaközösségek és szaktanárok határozzák meg.

A tankönyvek kiválasztásakor fontosnak tartjuk, hogy a kompetencia alapú oktatáshoz jóváhagyott tankönyveket válasszunk a programcsomagok alkalmazásakor.

Előnyben részesítjük azokat a kiadványokat, amelyek egy-egy tantárgyhoz kapcsolódóan „tankönyvcsalád” jellegűek (a tankönyvhöz legalább munkafüzet kapcsolódik).

Előnyt élveznek választásunkkor azok a kiadványok, melyek **munkáltató jellegűek, differenciálásra, a kulcskompetenciák fejlesztésére** alkalmasak.

A taneszközök kiválasztásának elvei

- Lényeges szempontnak tartjuk, hogy a tankönyv tartalmazza azt a tananyagot, melyek ismerete a követelmények elsajátításához szükséges. Igazodjon a tanulók előképzettségi szintjéhez, életkori sajátosságaihoz.
- Stílusában, nyelvezetében egyszerű, **közérthető legyen**, a tudományosság szempontjából kifogástalan. Úgy közvetítse az ismeretanyagot, hogy **kiemeli a lényeget**. Színes nyomású ábra és képanyaga legyen. Fontosnak tartjuk mindezek arányos elrendezését is, mely a tankönyvet **áttekinthetőbbé** teszi.
- A lehetőségekhez mérten a **tartós** - több éven keresztül használható - tankönyveket igényeljük (a mai gazdasági viszonyokból és nevelési törekvésünkből is ez következik).
- A tankönyvek megválasztásakor messzemenően tekintettel kívánunk lenni a szülők anyagi helyzetére is.
- A demonstrációs és tanulókísérleti eszközök kiválasztásánál előnyben kell részesíteni azokat, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyakhoz szükséges kötelező tanulói taneszközöket, IKT eszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs ilyen, ott a szaktanár) határozza meg.

Nyomtatott tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

- Munkalapok, munkafüzetek, mint segédeszközök a tankönyvekhez javasoltak.
- Feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények, atlaszok alkalmazása is rendszeres.
- A kiválasztás elvei **megegyeznek** a tankönyvválasztás elveivel.
- A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika, életvitel és gyakorlat**.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal május hónapban (a felmérés a NETFIT alapján került összeállításra).

NETFIT® program küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI),

Testmagasság mérése,

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék.

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás.

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége,

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága,

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje,

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje,
Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje.

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem.

A NETFIT® az egészséges fittségi teljesítményértékek mellett (egészségzóna) – tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz („fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges” zóna).

Az egészségközpontú fittség teszt-elemeivel a fittségi állapot három lényeges összetevőjét lehet mérni, amely összefüggésben áll az általános egészségi állapottal. Ez a három fő komponens:

- a kardiovaszkuláris fittség (aerob kapacitás), aerob fittségi (állóképességi) profil,
- a vázizom funkcionális fittsége (izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság), vázizomzat, fittségi profil és hajlékonysági profil,
- a testösszetétel (testzsír százalék, testtömeg index), testösszetétel profil.

A megújult mérési módszerhez és tartalmakhoz természetesen szükséges, hogy a vizsgálatokat támogatóeszközök is a pedagógusok rendelkezésére álljanak.

A Magyar Diáksport Szövetség projektjében ezért összeállítja, és ingyenesen az iskolák rendelkezésére bocsátja azt az eszközcsoportot, amelynek tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

- mérési útmutató,
- hanganyag az ingafutás, hasprés és fekvőtámasz gyakorlatokhoz,
- oktató DVD
- tesztek lebonyolításhoz szükséges eszközök (mérleg, testmagasságmérő, hajlékonyságmérő eszköz, kézi szorítóerő-mérő, mérőcsík, 20 m-es szalag, bioimpedancia-analizátor).

A NETFIT® helyes felhasználásakor az alábbi alapelveknek kell megfeleltetni az alkalmazott módszereket:

- Fizikai és érzelmi szempontból egyaránt biztonságos környezet megteremtése.
- A NETFIT® a tanmenet tervezett része, amelyre megfelelő tanóraszám áll rendelkezésre. Felhasználása az őszi időszakban tipikusan diagnosztikus célú, míg az év közbeni alkalmazással folyamatközpontú értékelési lehetőséggé válik.
- A NETFIT® felmérések előtt fontos a diákok felkészítése az „éles” teszthelyizetre.
- Nem szabad elfelejteni, hogy a teszteredményeket a testnevelésórán végzett „munka” mellett számos genetikai és környezeti tényező befolyásolja, amelyre a diákoknak nincs ráhatásuk.
- Az egyes felmérések alkalmával (kivéve a kötelező mérést) nem szükséges minden egyes NETFIT® tesztelemet elvégeztetni a diákokkal.

- A NETFIT® folyamatos alkalmazása lehetőséget teremt az eredmények portfóliószerű gyűjtésére és speciális szempontok szerinti összeállítására, amely kiváló tanulást támogató eszközzé formálja azt.
- A fittséghez, fittségi állapot fejlesztéséhez kapcsolódó ismeretek, a tesztek pontos végrehajtási módjainak ismerete, a hibák felismerése, a saját eredmények értelmezése az öntesztelés és önértékelés módja, az önálló edzésprogramok tervei, a társaknak nyújtott megfelelő segítség mind-mind képezhetik a szummatív értékelés alapját. Megfelelő szempontrendszer alapján így alkalmasak osztályozásra, szöveges értékelésre, vagyis beszámíthatók a féléves és év végi értékelésbe egyaránt.

A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján a mindennapos testnevelés szervezése:

- A napi testnevelés órákon felül a délutáni szabadidős foglalkozások keretében biztosítjuk gyermekeink számára a különböző sportági tevékenységben (kézilabda, kosárlabda, futball) való részvételt, amely önkéntes.
- A kötelező testnevelési órákon felül szervezett gyógytestnevelési foglalkozáson történő részvétellel azon tanulóink számára, akik – az iskolaorvosi szolgálat szakvéleménye szerint – a rendes testnevelési órákon is részt vehetnek.
- Együttműködünk a városban működő kajak és sakk és labdarúgó szakosztályokkal.
- Biztosítjuk rászoruló diákjaink számára a könnyített testnevelés oktatását.
- Az iskola és a diáksportkör vezetése közötti kapcsolattartás alapja a diáksportkör munkaterve, amelyet az iskola igazgatója a tanév munkatervének elkészítése előtt beszerез. A feladatok megoldásához figyelembe veszi a diáksportkör munkatervét, biztosítja a szükséges erőforrásokat és a megvalósításhoz szükséges feltételeket.
- A diáksportkör vezetője a tanév végén beszámol a sportkör tevékenységéről, az eredményekről listát készít, amelyet az iskola vezetése beemel a tanévről szóló beszámolóba, megjelenít az iskola honlapján.

A sportkör vezetője a félévkor és év végén tájékoztatja az intézményt az elért szakmai eredményekről. A kapcsolattartás fontos eleme, hogy a sportköri foglalkozásokról egyéb foglalkozási naplót kell vezetni, mely igazolja a sportköri szakmai tevékenységet, másrészről a belső szakmai ellenőrzés tárgya is.

ISKOLAI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSEK

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére, a köznevelésben kiemelt feladat. Különösen a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán

túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a közoktatási intézményen belül érvényesülnie kell.

Tehetséggondozás:

- minden évfolyamon levelezős versenyeken való részvétel
- helyi mesemondó-, szavaló- és tanulmányi versenyeken való részvétel
- szakkörök: rajz-, sport-, színjátszó szakkör és énekkar
- 8. évfolyamban matematika, magyar és idegen nyelv felvételi előkészítő

Felzárkóztatás:

- fejlesztő órák gyógypedagógus irányításával,
- korrepetálások,
- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézményével szoros kapcsolat és együttműködés.

AZ ISKOLÁNK EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

*„Jöttek az évek, mentek az évek,
A fák némán álltak, és koronájukban békén aludt a szél.
Nem mozdult semmi, csak az Idő ballagott időtlen útján a végtelenségnek,
Maga mögött hagyva a percekét, napokat, éveket.”*

/Fekete István/

A környezet és az egészség egymással szorosan összefügg. A természeti környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem. Az ember által okozott természetrombolás, környezetszennyezés károsan hat vissza saját szervezete működésére. Az ember és a természet közötti harmónia helyreállítása és hosszú távú fenntartása állandó és megfelelően szervezett tevékenységet igényel. A környezeti nevelés olyan szemléletformálást jelent, melynek során az ember felismeri helyét és szerepét a környezeti rendszerben, kialakítja azokat a magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül ki kell alakítani a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősséget.

Egészségnevelési program

Az egészségnevelés célja

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési magatartásának kialakulását annak érdekében, hogy a felnővekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltoztatásából fakadó, az egészségi állapotát érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (NETFIT mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniaát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megővésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Az egészségnevelés feladata

Feladatunk a tanulók **egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének** elősegítése, az **egészséges életmódra nevelés**.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszichoklimájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás módszerei
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- egészségpropaganda

Fel kell készíteni a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, **egészséges életvitelt** kialakítani. Fejlesszük a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismerjék meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére. Segítsük káros és függőséghez vezető szokások és életmódok kialakulásának megelőzését. Foglalkozunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Az egészségnevelés témakörei és követelményei

Testi egészség

Az intézményben a gyermekek gondozását az **iskolaorvos, fogorvos és a védőnő** látja el. Feladataik közé tartozik a **beiskolázás előtti vizsgálat**, évenként **egyszer** fogorvosi, szemészeti és belgyógyászati vizsgálat, évi két alkalommal a **tanulók fizikai állapotának mérése**. Ezt a feladatot a **testnevelők** és az **osztálytanító pedagógusok** végzik „Tesztfelmérés” címen. Mérjük

a gyerekek állóképességét - futás erejét – fekvőtámasz, hátizom gyakorlat, hasizom gyakorlat, rugalmasság – helyből távolugrás (lásd részletesen a helyi tantervben).

Társadalmi probléma a **mozgáshiány**, ezért az egészségnevelési program része a **mindennapos testnevelés** megvalósítása. Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

Az első-negyedik évfolyamon:

- az öt testnevelés óra,
- a többi tanítási napon pedig választható sportköri foglalkozások.

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon:

- a heti öt testnevelés óra,
- az iskolai sportkör különféle sportágakban szervezett foglalkozásai,
- kosár, kézilabda, foci.

A napközi otthonban és a tanulószobán:

- a játékos, egészségfejlesztő testmozgás a szabadban.

Iskolánk 2. és 6. évfolyamos diákjai évek óta **úszás**oktatáson vesznek részt Vácott.

Az egészséges testi és szellemi fejlődés feltétele az **egészséges táplálkozás**. A helyes szokások kialakításában jelentős a szerepe az **iskolai étkeztetésnek**. Tápanyagaink összetételéről, minőségéről az osztályfőnöki órákon, ill. a biológia és kémia tantárgy keretén belül részletesen foglalkozunk.

Az iskola feladata a **gyalogos közlekedés** (2- 4. osztály osztályfőnöki órái) és a **kerékpáros közlekedés**, ill. a **tömegközlekedési** eszközökön való szabályok (5- 8. osztály osztályfőnöki órák) elsajátítása. Nagy a jelentősége ezen a téren az osztálykirándulásoknak, tanulmányi kirándulásoknak, ill. a DÖK által szervezett játékos vetélkedőknek.

Napjaink egyik legjelentősebb problémája a **dohányzás, alkoholizálás** és a legveszedelmesebb a **drogfogyasztás**. A szülők és a pedagógusok mellett az iskolai GYIV felelősre hárul a védőnőn és az iskolaorvoson kívül a feladat, felmérni, hogy ki a veszélyeztetett (családi körülményei, környezete miatt) s megpróbálni segíteni rajta. Hangszalagok, videofilmek segítik munkánkat, ill. igénybe vehetjük a rendőrség **drogprevencióval** foglalkozó munkatársai segítségét is. Ezt a lehetőséget mi évek óta kihasználjuk.

A tanítási órákon, szünetekben is előfordulhatnak **balesetek**. Minden tanév első osztályfőnöki óráján ismételten felhívjuk a gyermekek figyelmét a balesetveszélyes helyzetekre. A „veszélyes” tantárgyak első óráin speciális problémákra hivatkozva **balesetvédelmi oktatásban** részesítjük tanulóinkat (testnevelés, technika, kémia, számítástechnika.)

A **tűz- és katasztrófavédelemre** való felkészítés is beépül az osztályfőnöki munkatervekbe. Az itt szerzett ismereteket jól hasznosíthatjuk a mindennapi életben, ill. a körzeti versenyeken.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a **szexuális kultúra és magatartás** kérdéseivel és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre. Ezt a feladat az osztályfőnökökre és a biológusokra hárul elsősorban.

Az iskola személyi és tárgyi környezetével segíti azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak, szokásoknak a kialakulását, melyek a gyerekek egészségi állapotát javítják.

Ügyeljünk közvetlen (osztályterem) és tágabb környezetünk (iskola) tisztaságára – váltócipő, szemétszedés, (DÖK).

Lelki egészség

Pedagógusként, osztályfőnökként arra kell ösztönöznünk tanítványainkat, hogy kialakítsák saját értékrendjüket, ismerjék önnön lehetőségeiket és korlátaikat, igazodjanak el a változó világban. Váljanak kiegyensúlyozott, harmonikus személyiséggé, hogy milyen lépésként végezzük ezt a munkát, az osztályfőnöki munkatervekben részletezzük.

A megvalósítás területei, módjai, lehetőségei

- szituációs játékok – osztályfőnöki órák,
- környezetvédelmi tevékenység kialakítása – madárvédelem, szemétszedés, környezetrendezés,
- interjúk, felmérések készítése,
- szabadidő hasznos eltöltésére irányuló program, szakkörök, DÖK,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése – biológia, természetismeret, testnevelés,
- problémamegoldó gyakorlatok értékeléssel.

A kompetencia alapú oktatás megvalósítása során a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztési programját, moduláris oktatási programokat valósítunk meg.

Környezeti nevelési program

A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés célja, hogy elősegítse a tanulók **környezettudatos magatartásának**, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a **társadalmak fenntartható fejlődését**.

Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei.
- Kooperatív tanulási technikák.
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

A környezeti nevelés feladata

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Iskolánk környezeti nevelésében kiemelkedően fontos, hogy tanulóinkban kialakítsuk a névadónkhoz, **Fekete István** nevéhez és munkásságához méltó természeti és társadalmi szemléletet.

A magyarországi társadalmi-, épített és természeti környezet részletes megismertetésén kívül fontos, hogy megerősítsük a környezettel harmonikus **életvezetési képességeket**, hogy eligazítsuk tanulóinkat a környezeti problémák felismerésében, kezelésében, fejlesszük

felelősségérzetüket és így módon a környezettel kapcsolatos nézeteik az erkölcsi alapelvek szintjére emelkedjen.

Ebben elengedhetetlen a „**fenntarthatóság pedagógiája**”, vagyis az alábbi elvek betartása:

- Kevesebbet fogyasztani, mint amit a természet adni tud!
- Több kárt tenni jóvá, mint amennyit a létünkkel és igényeinkkel okozunk!
- Nem termelni több szennyeződést, mint amit a természet fel tud dolgozni!
- A fenntarthatóság eszméjének fennmaradása!

A kompetencia alapú oktatás megvalósítása során a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztési programját, moduláris oktatási programokat valósítunk meg.

A környezeti nevelés témakörei és követelményeink

Társadalmi környezet

Az iskola második otthona a gyermekeknek, ezért szoros kapcsolatot kell kialakítanunk a **szülői házzal**! Alapvető feladat a tanulóink megfelelő neveltetésének és nevelésének biztosítása, amelyben az együttműködés elkerülhetetlen a családdal, ezért az iskola- gyerek-szülő kapcsolatnak felhőtlenül kell működnie.

Az osztályfőnökök odafigyelése, napra kész információk gyűjtése a tanulókról meghatározhatja a **gyerekek egymás közötti viszonyát**. Segíthetjük baráti körök létrejöttét és egymás segítségét a tanulásban, a hátrányos helyzetű gyermekek így biztos háttérrel tudhatnak maguk mögött, de fogyatékos gyermekek segítése is cél lehet a jól működő baráti kör előtt. Ugyanakkor kötelességünk figyelni a „rossz cél” érdekében létrejött **deviáns csoportokra**, galerikra. Megelőzhetjük a fiatalok körében terjedő **bűnözést** és csökkenthetjük a majdani rendőrségi statisztikákat

Talán nem is olyan távoli cél, hogy gyermekeink odafigyeljenek és segítsék a náluk **fiatalabb és idősebb nemzedéket**.

Ehhez nagyon fontos, hogy megtanítsuk gyermekeinket az őket körülvevő **információtömeg** helyes kezelésére és a jó példa hasznosítására. Így létrejöhet a jól működő társadalmi környezet, ahol kevesebb a bűnözés és a felnövekvő nemzedék előtt az egymás segítése, a garanciák betartása és a **pozitív életszemlélet** szolgáljon példaeértékűnek.

Épített környezet

Az iskola alapvető feladatai közé tartozik a gyermekeket körülvevő környezet, szűkebb értelemben az épített környezet megismertetése és megóvása. A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoznak a **lakóházak, kertek, parkok, középületeink, műemlékeink** feladataival, történetükkel és ezek megóvásával. Az évek során szűkebb pátriánk **Szob város Magyarországon a Földünk** féltett építészeti remekeivel ismerkedhetnek meg tanulóink.

Nagyon fontos követelmény, hogy ügyeljenek tanulóink környezetük épségére, tisztaságára és rendjére. A tanítási órák alkalmat nyithatnak a **kötődések, a lokálpatriotizmus és a hazaszeretet** elmélyítésére, valamint e fogalmak helyes használatára, alkalmazására.

Természeti környezet

Az iskola feladata, hogy a fokozatosság elvét követve évről-évre egyre többet tudhassanak meg gyermekeink az őket körülvevő természetről. Célunk, hogy ne csak megtanítsuk, de még be is mutassuk féltett értékeinket szűkebb környezetünkben éppúgy, mint Magyarország egész területén, sőt a felsős korosztálynál elkerülhetetlen Földünk globális megismerése, ami kiterjed a **növény-, állatvilág**, valamint az **élettelen természet** megismerésére.

Fontos része környezeti nevelésünknek, hogy tanulóink minél korábban ráébredjenek a **környezet- és természetvédelem** fontosságára. Értsék és átlássák a világ **globális problémáját**, az ok-okozati összefüggéseket. (Energiahordozók- emberi szükségletek- szennyezések-katasztrófák...) Az iskola, a család, a társadalmi környezet miként próbál segíteni a miattunk bajbajutott Föld nevű bolygónak. Gyermekeink is cselekvő részesei legyenek az iskola és a társadalom tevékeny **mozgalmainak**.

El kell fogadtatnunk azt, hogy környezetünk rendben tartása, védelme egyet jelent az **egy közösségbe tartozással**, az egymás elfogadásával.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés színterei az iskolában

- az összes tantárgy tanórai foglalkozásai,
- a nem hagyományos tanórai foglalkozások,
- tanórán kívüli foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások,
- hazai és nemzetközi együttműködések,
- az iskola természettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A környezeti nevelés színterei és módszertani elemei

Iskolánk életében speciális helyet foglal el a környezeti nevelés, hiszen célkitűzéseinket, a tanítási órákat, programjainkat áthatja Fekete István szellemisége, aki követendő példaként lebeg minden tanító és gyerek szeme előtt.

E rész tárgyalásánál fontos megemlíteni a már hosszú évek alatt hagyománnyá vált programjainkat, rendezvényeinket és versenyeket.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata!

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai

1- 4. osztályban:

Kiemelkedően fontos az osztályfőnökök és a tanítók által nyújtott **viselkedési minta**. Ez meghatározó lehet a gyermekekben kialakuló **értékrend, az esztétikus, rendezett környezet** miatt. A tanítási órákon közvetlenebb hangnemben, szinte személyes hangon szólnak a versek, történetek a gyerekekhez, így nagyobb az **érzelmi kötődés, a felelősségérzet** más szempontból közelíthető meg. Fontos, hogy már ekkor megtapasztalják tanulóink a természet **forma és színgazdagságát** és megismerjék a természet adta **anyagokat, technikákat, hagyományokat és művészeteket**.

Módszertani elemek:

- szemléltető eszközök használata (IKT),
- természetben tartott órák, séták,
- élet közeli tanulási környezet kialakítása.

5- 8. osztályban:

Az osztályfőnökök és az osztályokban tanító tanárok **viselkedési mintája** nagy erővel bír, de ezen kívül nagyon fontos **a tantárgyak közötti koncentráció**, mert csak így alakulhat ki tanulóinkban kerek egész kép, a minket körülvevő világról.

A **megismerésen** kívül nagy súlyt helyezünk az **összefüggések áttekintésére**. Az osztályokban **differentiált munkát** adhatunk, az egyszerűbb felismerésektől kezdve a tudományos megfigyeléseken keresztül a vita fórumokig, így az óráinkon minden tanulónk megtalálhatja a magának megfelelő feladattípusokat.

Magyar irodalom órákon **Fekete István regényeivel, novelláival és verseivel** ismerkednek tanulóink, és így az író szemével ismerik meg hazánk növény- és állatvilágát, tájegységeink jellemző természeti értékeit. Természetesen a többi tanítási órán párhuzamosan tárgyalásra kerülnek az aktuális témák, ill. utalás történik névadónk művére.

Napközis foglalkozások:

Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. A napközis foglalkozások során a délelőtti órákon megtanult tananyag **gyakoroltatása, rögzítése, bevésése** történik, ezért a környezeti nevelés szempontjából ezek a foglalkozások **éppolyan fajsúlyosak, mint a tanítási órák**, sőt némi motivációval felkeltheti a napközis nevelő a gyerekek mélyebb megismerési vágyát egyes témák iránt.

Módszertani elemek:

- természettudományos megfigyelések (biológia, földrajz, kémia, fizika),
- felmérések készítése ember és környezete viszonyáról.(biológia, történelem, földrajz),
- feladatmegoldások, elemzése (biológia, földrajz, kémia, fizika),
- adatgyűjtés, feldolgozás, értékelés (biológia, földrajz, kémia, fizika),
- esszé kidolgozása egyéni, csoportos munkával (magyar irodalom, biológia, életvitel),
- vitaforumok (osztályfőnöki óra),
- dramatizálás, szituációs játékok (magyar irodalom, osztályfőnöki óra),

- tanulmányi séták (biológia, földrajz, osztályfőnöki óra),
- anyagmegismerés, használati tárgyak készítése (technika- életvitel),
- természeti-, művészeti képek, szobrok, egyéb műalkotások készítése (vizuális okt., technika)

A nem hagyományos tanórai foglalkozások

Tanulmányi kirándulások:

A tanulmányi kirándulások összetett feladattal bírnak, hiszen színhelyet adhatnak a **tanulóközösség összekovácsolódásának**, de együtt jár a **közös élményszerzéssel**. Tehát az együttlét öröme ötvöződik a közeli és távoli tájak, nevezetességek megismerésével, **hazánk felfedezésével**.

Módszertani elemek:

- kiselőadás készítése előre megadott témáról (tantárgyi integráció),
- anyaggyűjtés (biológia, földrajz, vizuális okt., technika- életvitel),
- kísérletek, megfigyelések (biológia, földrajz, kémia, fizika),

A tanulmányi kirándulásoknál nem mellőzhető a **gondos tervezés**, oda kell figyelnünk a **kivitelezés** érdekében a megfelelő irodalomra, hogy segítséget adhassunk tanulóink munkájához, valamint nem maradhat el a kirándulás folyamán **tapasztaltak értékelése**.

Nyári tábor:

A nyári táborozás, hasonló módon, mint a tanulmányi kirándulás, nemcsak a táborozók kikapcsolódását, szórakozását jelenti, hanem az eltöltött egy hét alatt rengeteg információval lesznek gazdagabbak gyermekeink. A tábor szervezésekor már évről-évre ugyanazt a célt szeretnénk elérni, vagyis hogy megmutassuk **Magyarország még meglévő természeti értékeit, művészeti értékeit, hagyományait** és eközben ügyelünk táborozóink **testi és lelki fejlődésére**. Már hagyománnyá vált a tábor szervezés iskolánkban és minden évben hazánk más részét ismertetjük meg a gyerekekkel.

Módszertani elemek:

- helyi környezetvédelmi program megismerése,
- tudományos kísérletek,
- egyéni, ill. csoportos megfigyelések, foglalkozások,
- művészeti és sportfoglalkozások,
- játékos feladatok megoldása, vetélkedők,

Osztálykirándulás, erdei iskola:

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos

tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

Rendezvények:

- **Fekete István Napok:** Az iskolánk névadójáról emlékezünk meg ezeken a délutánokon, amikor különböző irodalmi, környezetismereti, művészeti versenyek, bemutatók kerülnek megrendezésre.
- Célunk: **Fekete István hazaszeretetének és környezete iránti tiszteletének továbbadása** gyermekeinknek.
- **Papír- és flakongyűjtés:** Minden évben többször is megrendezzük gyűjtőakcióinkat, amivel elsődleges célunk a **szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás** népszerűsítése a gyerekek és felnőttek körében
- **Föld napja:** 1- 8. osztályok körében meghirdetett program, mely során „nagytakarítást” rendezünk az iskolában. Ez ösztönzi tanulóinkat arra, hogy **ne szemeteljenek.**
- **Használt elemek gyűjtése:** folyamatosan az iskolában elhelyezett gyűjtőládában.

Tanulmányi Versenyek:

Kiváló alkalmak arra, hogy tanulóink megmutassák, mit tudnak, hol állnak a felkészülésben és felmérhessük iskolánk versenyzői hogyan szerepelnek más iskolákhoz képest. **Környezeti neveléssel kapcsolatos iskolai versenyek:**

- Komplex verseny	2-4. osztály
- Természetismeret verseny	5-6. osztály
- Biológia verseny	7-8. osztály
- Fizika verseny	7-8. osztály
- Kémia verseny	7-8. osztály
- Rajz	1-8. osztály
- Fekete István Napok	1-8. osztály

Országos versenyek:

- Levelező versenyek (Mozaik Kiadó, TIT, ...)
- KELE NAPJA- Fekete István Iskolák közötti verseny

Zöld Napok tervezett időpontjai:

- Március 22.	A Víz Világnapja
- Április 22.	A Föld Napja
- Május 10.	Madarak és Fák Napja
- Szeptember 23.	Takarítási Világnap
- Október 4.	Az Állatok Világnapja

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

- Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.
- Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének megóvása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése.

Az iskola belső környezete

- Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.
- Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.
- A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.
- A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.
- Hulladékgyűjtés
- A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.
- Kommunikáció: faliújság, iskolai, városi újság. Így tudunk hírt adni a történt jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

Együttműködések

Iskolánk folyamatosan szélesíti kapcsolatait más iskolákkal, ezért minden évben részt veszünk az ország különböző részein működő **Fekete István Általános Iskolák versenyén**, rendezvényein. Fekete István munkásságának megismerését, a hagyományápolást segíti kapcsolatunk az Ajkán

működő **Fekete István Irodalmi Társasággal** illetve a dombóvári **Fekete István Kulturális Egyesülettel** is.

A környezetvédelmi tevékenységeinkhez nélkülözhetetlenek a különböző **hazai civil szervezetek és környezetvédelmi csoportok** által meghirdetett **pályázatok**, melyeken iskolánk minden évben többször is részt vesz.

Az iskola természettudatos működése

A környezeti nevelésről leírtak nem lennének mérvadóak, ha maga az iskola nem járna elő a példamutatásban minden téren, ezért az iskola feladata, hogy elvesse a magot, majd nevelgesse, táplálja, metssze hajtásait, hogy egy szebb világot láthasson a jövő nemzedéke.

Minden tanév elején (az iskolai munkaterv részeként) írásos formában elkészítjük az iskola éves **környezeti nevelési munkaprogramját**. Végrehajtását az év végi nevelőtestületi értekezleten értékeljük.

A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

„A berekben nincs protekció, és a tél nem ismer pótvizsgát. Itt állandóan tudni kell az egész anyagot, mindennap felelni, sügni nem lehet, és egyetlen rossz felelet az élet bukását jelenti.”

Fekete István

Értékelésen a tanulók teljesítményének mennyiségi és minőségi összegzését értjük. Az értékelés kiterjed a tanulók tárgyi ismereteire, érdeklődésére, a tanórán való gyakorlati tevékenységére, hozzáállására, fejlődésére és visszaesésére.

Az értékelés funkciói: eligazító, motiváló, önértékelést alakító. Az értékelés történhet szóvegesen, pontozással és érdemjeggyel.

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének célja: a diagnosztikus visszajelzés.

Feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,

- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig előremutató legyen, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a tanulói önértékelés rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

A tanulmányi munka értékelése

A tanítási-tanulási folyamat szerves része az ellenőrzés és az értékelés. Bipoláris folyamat, mert a pedagógusnak tájékoztatást ad a tananyag elsajátításának mértékéről - az esetleges hiányosságokról -, munkájának értékmérője, a tanulónál a hibák kijavítására, az ismeretek pótlására ösztönöz. Az ellenőrzés és értékelés folyamatos jelleggel átszövi az egész nevelő-oktató munkát. A tanulók tanulmányi fejlődésének ellenőrzését és értékelését a tanév folyamán tervszerűen kell végezni.

Ellenőrzés

Írásbeli	Szóbeli
röpdolgozat	kérdés-felelet
témazáró dolgozat	összefüggő felelet
tudásszint-mérő dolgozat	

Pedagógiai gyakorlatunkban **a szóbeli és írásbeli ellenőrzés egyensúlyára** törekszünk.

Az írásbeli dolgozatok előkészítése, megíratása, ellenőrzése, értékelés, javítása

Az írásbeli feleltetésnél a tanulónak önállóan kell gondolkodni, a hibára nem figyelmeztet azonnal a tanár.

A dolgozat írására a tanulókat elő kell készíteni, a megíratás előtti utolsó órákat ismétlésre, gyakorlásra kell fordítani (típusfeladatok, tanácsok a felkészüléshez). Fontos a megíratás idejének kellő időben (1 hét) való közlése. Egy napon legfeljebb **két témazáró dolgozat** íratható. A feladatlapot úgy kell összeállítani, hogy a mindenkor érvényben levő helyi tantervi követelményeket messzemenően figyelembe kell venni.

A dolgozat feladatainak összeállításánál a **fokozatosság** elve érvényesül, lehetőséget adva arra, hogy a gyengébb tanulók is sikerélményhez jussanak. A feladatsor legalább **40 %-ának a tantervi minimumot** kell tartalmaznia. Lényeges motívum a nyugodt légkör kialakítása, a tanár következetes magatartása.

Nagy gondot fordítunk a dolgozatok kijavítására, a típushibák kigyűjtésére, az okok feltárására és a korrekcióra. A dolgozatokat legfeljebb **egy hét elteltével ki kell osztani**. Kiosztáskor az osztály és az egyén teljesítményét értékeljük.

- röpdolgozat: A röpdolgozat formájú ellenőrzés célja: megállapítani, tanulóink milyen mértékben sajátították el az előző órai tananyagot, ill. egy-egy résztémakört, legfeljebb 2-3 óra anyagából íratható.
- témazáró dolgozat: Az egyes témakörök végén a fő követelmények és az egész téma tananyagának ismeretéről tanulóink témazáró dolgozat formájában adnak számot.
- tudás-szintmérő dolgozat: A tantervi követelményeket figyelembe véve az iskolavezetés által összeállított feladatsort tartalmazza: célja, hogy képet kapjunk tanulóink tanév során megszerzett tudásáról. A mérést az iskolavezetés végzi.

Tanév során, az alsó tagozaton két alkalommal mérünk: félévkor és év végén, az eredményeket százalékos arányban (egyen – osztály – feladat) fejezzük ki.

Tantárgyai:

- magyar nyelv,
- magyar irodalom, (hangos olvasás technikája, szövegértés szintje, másolás nyomtatott szövegről, tollbamondás az alapszókészlet szavaiból)
- matematika (alpműveletek tudásának szintje, az adott évfolyamon elsajátítandó ismeretek).

Az **első évfolyamon** csak a **tanév végén** végzünk **szintfelmérést** a fentiek alapján.

A **felső tagozaton félévenként** mérjük a **helyesírási** és **szövegértési** készség fejlettségét.

Matematikából félévkor és év végén a tantárgyi követelményeket figyelembe véve végzünk szintfelmérést, kiemelten kezelve az alpműveletek biztos tudását.

Történelemből év végén az évszámokat, topográfiai ismereteket, a történelem kiemelkedő eseményeit és személyeit, az ok-okozati összefüggéseket középpontba helyezve végezzük a mérést.

Iskolaszervezetünk 1-4. alsó tagozat és 5-8. felső tagozat felépítésű. Így kiemelten kell kezelnünk a két szakasz közti átmenetet. Ezért a 4. évfolyam végén (májusban) a 4. osztályos tantervi követelményekhez igazodva diagnosztizáló jelleggel felmérést végzünk hangos és értő olvasásból, helyesírásból és matematikai alpműveletekből. Ezáltal képet kapunk a "felkerülő" osztályok tudásáról, meghatározzuk a további fejlesztés irányvonalát, stratégiáját egyéni és osztályszinten is.

Szóbeli ellenőrzés

Kiemelten fontos feladatnak tartjuk a tanulók beszédképességének fejlesztését.

A **szóbeli felelés** függ: beszédképességtől, fellépéstől. Megnyilvánulnak mindazok a metakommunikációs mozzanatok, amelyek elárulják az anyag megértését, vagy hiányosságait. A szóbeli feleltetés a felelő számára rendkívül fejlesztő hatású, de időigényes, kevésbé teszi lehetővé az egész osztály aktivitását.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy

esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

- A kérdés-felelet rendszerű ellenőrzést főleg az első-második évfolyamon, ill. a harmadik – nyolcadik évfolyamon a gyengébb képességű tanulók számonkérésekor alkalmazzuk.
- Feleltetés: az ismeretek ellenőrzésének az a formája, melynek során a tanulók ismereteikről összefüggően, szóban számolnak be.

A készségtantárgyak ellenőrzése

Iskolánkban a készségtantárgyak ellenőrzése motiváló, segítő szándékú, kiemelt figyelmet fordítunk az aktivitásra és a munkához való pozitív viszonyulásra:

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a bevezetésre került etika/hit-és erkölcstan szöveges értékelése : jól megfelelt, megfelelt, formában minősítjük, értékeljük. Segítő szándékú, iránymutató, a gyermekben bekövetkező pozitív hozzáállást, változást vesszük alapul.

A testnevelés tantárgy osztályozásának alapja a gyermek-egyéni képességeit figyelembe véve - teljesítménye és aktivitása.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

Értékelés

Az osztályozás, értékelés a törvényi szabályzók szerint történik.

A gyermek fejlődéséről és tantárgyi eredményeiről negyedévenként szöveges értékeléssel tájékoztatjuk a szülőket.

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
  - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
  - JÓL TELJESÍTETT
  - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
  - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon a második félévében, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

Iskolánkban az osztályozásnál öt érdemjegyet alkalmazunk:

- **5** jeles,
- **4** jó,
- **3** közepes,
- **2** elégséges,
- **1** elégtelen.

Megállapodásunk szerint a **heti egy óras tantárgyakból legalább egy, a többórás tantárgyakból havonként legalább két érdemjegyet kötelező adni. Az érdemjegy nem lehet fegyelmezési eszköz (a dolgozatírás sem).**

A tanuló pályázatokon, versenyeken való jó szerepléséért érdemjeggyel jutalmazható.

A tanulók írásbeli dolgozatainak egységes értékelés céljából az elért teljesítmény (pont-szám) érdemjegyekre történő átváltása a következő arányok alapján történik:

- 100% logikus gondolkodás szintje
- 91% alkalmazás szint
- 80% megértés szint
- 60% ismeret szint
- 40% minimum szintű

Ettől a pedagógus néhány százalék erejéig eltérhet az adott feladatsor, a gyermek és az osztály képességeinek függvényében.

A számonkérés különböző formáinak eredményeit a naplóban és az ellenőrzőben más-más színnel jelenítjük meg:

- piros = témazáró, szintfelmérő
- kék = szóbeli felelet, memoriter
- fekete = röpdolgozat
- zöld = szorgalmi,

A tanév közben az érdemjegyekről a szülőket - az ellenőrző könyvön keresztül - folyamatosan tájékoztatjuk. Az osztályfőnök feladatai közé tartozik a naplóban és az ellenőrzőben lévő érdemjegyek havonkénti egyeztetése és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírása.

A félévi és az év végi osztályzatot a tanuló fejlődését is figyelembe véve az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az osztályzatokat félévkor az ellenőrző könyvbe, év végén a bizonyítványba kell bejegyezni.

Tanulóink írásbeli munkáinak esztétikusságát is értékeljük, ami a külalak jegyben realizálódik.

A 2-8. évfolyamon, ha a tanuló szorgalma, aktivitása kiemelkedő volt a tanév során valamely tantárgyból, írásbeli tantárgyi dicséretet kaphat. Ha minden tantárgyból kiválóan teljesít, ill. jeles osztályzatot szerzett, valamint a magatartása és a szorgalma is példás, - nevelőtestület döntése alapján - nevelőtestületi dicséretben részesülhet. A dicséreteket a bizonyítványba, a naplóba és az anyakönyvbe is be kell jegyezni.

Osztályzatok a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmény alapján:

Jeles:

Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti a tananyagot és alkalmazni is képes a tudását. Szabatosan, pontosan fogalmaz, saját gondolatait önállóan el tudja mondani.

Jó:

Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói esetenként bemagoltak.

Közepes:

Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javítás, kiegészítés) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli és írásbeli feladatait. Rövid mondatokban felel, gyakran kell segítő kérdéseket feltenni.

Elégséges:

Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de továbbtanuláshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban nem képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen:

Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A tantárgyi minimumot sem tudja.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érdekelt pedagógustól, ennek okáról, s a gyermek javára pozitív irányba módosíthatja az osztályzatot.

Az év végi osztályzat a tanév során szerzett érdemjegyek alapján történik, azaz 70 százaléktól felfelé kerekítünk.

Neveltségi szintmérések

A tanulók tantárgyi tudásának, eredményének mérése mellett alábbi területeken végezzük a neveltségi szintet mérő méréseket.

A méréseket, vizsgálatokat az iskolavezetés az érintett pedagógusok bevonásával végzi.

1. évfolyam

- általános tájékozottság,
- érzelmi fejlettség,
- játék fejlettség,
- családi szocializáltság.

2. évfolyam

- érzelmi érettség,
- tanuláshoz való viszony,
- családi szocializáltság.

3.évfolyam

- szociometria,
- érzelmi érettség,
- környezeti neveltség,
- családi szocializáltság.

4.évfolyam

- tanulói közérzet,
- tanuláshoz való viszony,
- családi szocializáltság ,
- szociometria,
- környezeti neveltség.

5.évfolyam

- általános tájékozottság,
- tanuláshoz, munkához való viszony,
- környezeti neveltség,
- szociometria.

6.évfolyam

- környezeti neveltség,
- szociometria,
- tanuláshoz, munkához való viszony.

7.évfolyam

- életcélok,
- értékorientáció,
- szociometria,
- környezeti neveltség,
- tanuláshoz, munkához való viszony.

8.évfolyam

- szociometria,
- tanulói elégedettség.

A sajátos nevelési igényű gyermekek értékelési rendszere

A sajátos nevelési igényű illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat a szakértői- és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján másképp értékeljük.

E tanulókat az igazgató mentesítheti egyes tantárgyak, illetve tananyagrészek értékelése, minősítése alól. E törvény 52. § (7) bekezdése alapján egyéni fejlesztési terv alapján heti 2 alkalommal számunkra egyéni felzárkóztatást szervez.

Biztosítani kell:

- a számonkérésnél, vizsgán biztosítani kell számukra a hosszabb felkészülési időt,
- az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (pl. számológép, táblázatok, térképek, grafikonok) alkalmazását,
- szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval felváltható.

A pedagógus értékelése során alkalmazott eszközök, módszerek

- A pedagógus egyéni segítségadása (felolvasás, közös értelmezés, segítő kérdések).
- Az írásbeli felméréseknél a minimumkövetelményekre alapozunk.
- A diszlexiás gyermekek hangos olvasását nem értékeljük, a néma olvasás, a szövegértés a domináns.
- A diszgráfiás gyermekek írásbeli munkáinak külalakját nem értékeljük.
- Helyesírás értékelése az átdolgozott normatív táblázat alapján történik (lsd. melléklet)
- Dyscalculia esetén a tanuló a tantervi követelményekben előírt számkörben szerezzen jártasságot, tudjon alapszámításokat megoldani eszköz segítségével.
- Csak abból a tantárgyból értékeljük és osztályozzuk másképp a tanulókat, ahol a részképesség és tanulási zavar mutatkozik.
- Más tantárgyak esetén a pedagógus csak segítséget nyújt (felzárkóztatás, differenciálás, egyénre szabott feladatok).
- A gyermekek tanulmányi munkájának eredményessége az előre haladás érdekében az osztályfőnök, a szaktanár, a gyógypedagógus és a szülő szoros, akár mindennapi kapcsolatot alakít ki.
- Az osztályfőnök feladata a gyógypedagógussal való folyamatos együttműködés, tájékozódás a gyermek fejlődéséről.

Hagyományostól eltérő módszerek:

A projektmunka, a témahét, a kooperatív munkák, a moduláris oktatás során is sor kerül a tanulók munkájának értékelésére, bár ezekben az esetekben az önértékelés a fontosabb. A szöveges és a fejlesztő értékelés kerüljön előtérbe, az osztályozást lehetőleg mellőzzük. Hosszabb idő után pl. 3 hetet meghaladó projekt vagy 1 hónapos kooperatív munka, stb. adható osztályzat, ami fölfelé kerekítésnél „használható” csak fel.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

Az írásbeli beszámoltatás szerepe:

- A tanulók tudásának, önálló feladatmegoldásának mérése.
- A hiányosságok felmérése, pótlásuk megszervezése.
- Típushibák feltárása, a tapasztaltak felhasználása a tanulási folyamatban.

Az írásbeli beszámoltatások eredménye nem lehet a tanuló félévi és év végi minősítésének (osztályzatának) egyedüli meghatározója, lehetőséget kell adni szóbeli feleletre is, és minősítéskor figyelembe kell venni a tanuló egész éves munkáját.

Formái:	Tartalma:	Megíratás módja, rendje, korlátai:
Év eleji felmérés diagnosztizáló	Aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése	Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.
Rövid írásbeli számonkérés	Egy adott témában való tájékozottságot, az órára való felkészülést ellenőrzi	15-25 perces, bármikor megírátható
Témazáró dolgozat	A tananyag egy nagyobb témakörének alkalmazás képes tudását méri	Terjedelme 45 perc, esetenként 2*45 perc. Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat írátható. A témazáró dolgozatot összefoglalásnak kell megelőzni és a megíratás időpontját, témaköreit a diákokkal előre tudatni kell.
Év végi felmérés szummatív, összegző	A tanév tananyagának alapkövetelményeit méri	Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni.

A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája.

Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:

- segítse az iskola nevelés-oktatás folyamatát,
- segítse a tanulók önértékelésének fejlődését,
- személyre szabott legyen,
- vegye figyelembe a gyermek fejlődését.

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét. Az érdemjegyet - számmal és szövegesen- is beírja a tájékoztató füzetbe.
- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével az osztályfőnök osztályzatot javasol. javasol.

- A magatartás és szorgalom jegyeiről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szavazata a döntő.

Magatartáson értjük a tanuló:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartatását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszédkulturáját, önfegyelmét.

Szorgalmon értjük a tanuló:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását.

A magatartás és szorgalom ellenőrzése és értékelése

A pedagógusok, a szülők és a gyermekközösség által kialakított és elfogadott normák alapján - a közösségi órákon - az osztályközösség bevonásával havonta értékeljük az egyes tanulók magatartását és szorgalmát mely érdemjegyben realizálódik, a következők szerint:

Magatartás:

- példás (5): *a tanuló magatartása*, ha a közösségben munkájával, jó kezdeményezéseivel, iskolai és iskolán kívüli példás viselkedésével, a rend megtartásával és megtartatásával kitűnik, és társainak példát mutat.
- jó (4): *a tanuló magatartása*, ha a közösségi munkában becsülettel részt vesz, és iskolai és iskolán kívüli viselkedése kifogástalan, a legfontosabb iskolai rendszabályokat következetesen megtartja.
- változó (3): *a tanuló magatartása*, ha a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, viselkedésével szemben kifogás merül fel, rendszeretete ingadozó, de ugyanakkor igyekezet is tapasztalható nála a hibák kijavítására.
- rossz (2): *a tanuló magatartása*, ha hanyag munkájával és fegyelmezetlenségeivel közösség fejlődését súlyosan hátráltatja, társainak általában rossz példát mutat.

A magatartás értékelése

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
1. Fegyelmezettsége	Nagyfokú állandó	Megfelelő még nem teljesen a sajátja	Másokat zavaró, változó, de igyekszik	Erősen kifogásolható, negatív
2. Viselkedés kultúrája	Tisztelettudó, udvarias	Kivetni valót hagy maga után	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló, durván közönséges
3. Hatása a közösségre	Pozitív, aktív, jóindulatú	Közömbös, nem árt	Vonakodó, ingadozó	Negatív ártó, megfélemlítő
4. Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
5. Felelősségérzete	Nagyfokú	Időnként felelőtlen	Ingadozó	Megbízhatatlan

Magatartásra adható dicséretek és elmarasztalások:

Szóbeli:

- egyéni, személyes;
- osztályközösség előtt;
- szülők jelenlétében;
- iskola közössége előtt;
- súlyos vétség, a házirend sorozatos megszegése, társak bántalmazása esetén fegyelmi tárgyalás SZMSZ szerint.

Írásbeli:

- szaktanári dicséret, illetve figyelmeztetés;
- szaktanári intés;
- osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető, intő;
- vezetői dicséret, illetve figyelmeztető;
- igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető, intő (tájékoztató füzetbe).

Nevelőtestületi dicséret (év végén bizonyítványba)

A szorgalom

- példás (5): a tanuló szorgalma, ha kötelességteljesítése kifogástalan, a tanítási órákra való felkészülésben és otthoni munkájában képességéhez és körülményeihez mértén állhatatos törekvést, odaadást tanúsít.

- jó (4): *a tanuló szorgalma*, ha iskolai és otthoni munkáját teljesíti, vállalt kötelezettségeit elvégzi.
- változó (3): *a tanuló szorgalma*, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- hanyag (2): *a tanuló szorgalma*, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

Az érdemjegyet a naplóba számjeggyel, az ellenőrzőbe számjeggyel és szöveggel is beírjuk.

A szorgalom értékelése

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
1. Tanulmányi munkája	céltudatos, törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésében	figyelmes, törekszik a jó tanulásra, néha buzdítani kell	munkája ingadozó, gyakran kell figyelmeztetni	munkája hanyag, akadályozó, ellenálló
2. Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen, hullámzó, önállótlan	megbízhatatlan, önállótlan
3. Kötelességtudata	Kifogásolhatatlan, precíz	néha ösztökélni kell	csak folyamatos figyelmeztetésre dolgozik	sok az el nem végzett feladata, nem érdeklik a feladatai
4. Tanórákon kívüli aktivitása	érdeklődő, rendszeres, aktív	ösztönzésre dolgozik	ritkán dolgozik	egyáltalán nem dolgozik
5. Felszerelése	felszerelését rendben tartja	felszerelése néha hiányos	felszerelése gyakran hiányos	felszerelése mindig hiányos

Szorgalomra adható dicséretek és elmarasztalások:

Szóbeli:

- egyéni, személyes;
- osztályközösség, iskolaközösség előtt;
- szülők jelenlétében.

Írásbeli:

- szaktárgyi dicséret, illetve figyelmeztetés (tájékoztató füzetbe, legfeljebb három);

- osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető (tájékoztató füzetbe, dicsérek száma nem korlátozott, figyelmeztető legfeljebb egy);
- vezetői dicséret, illetve figyelmeztető;
- igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető (tájékoztató füzetbe);
- nevelőtestületi dicséret (félév végén tájékoztató füzetbe, év végén bizonyítványba);
- szaktárgyi dicséret félév és év végén (A tantárgy minősítésénél „kitűnő” minősítés);
- szaktárgyi versenyeken elért eredmények esetén szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói dicséret.

A jutalmazás és elmarasztalás elvei és formái

A tanulói közösségek, ill. az egyes tanulók teljesítményének fokozása érdekében főleg a pozitív érzelmeket keltő, önbizalmat növelő dicséretet és jutalmazást alkalmazzuk. Arra törekszünk, hogy a jutalmazás a helyes cselekvés hajtóerejévé és ne céljává váljon. Az elismerés különböző formáinak alkalmazása mellett a helyes és célratörő büntetés is a nevelés hatékony eszköze. A büntetés mindenkor alkalmazkodjék a gyermek életkori sajátosságaihoz, nem lehet a megtorló vagy megalázó. A tanulót iskolai munkával büntetni nem lehet.

A tanulóközösségek jutalmazásának és elmarasztalásának formái

Alsó tagozat:

Az alsó tagozaton az ügyeletes nevelő kíséri figyelemmel az osztályközösségek magatartását órák előtt és az óráközi szünetekben, mely alapján havonta értékeljük a tanulóközösségek viselkedéskultúráját.

Felső tagozat:

Az osztály tanulóinak óra alatti magatartását és aktivitását tanári bejegyzéssel értékeljük, melynek összesítése alapján havonta megvitatjuk az osztályközösségek teljesítményét.

Egyéni jutalmazás és elmarasztalás formái

Alsó tagozat:

Az alsó tagozaton az osztályban tanítók döntése alapján a példamutató magatartású és szorgalmú tanulók havonta a közösség előtt szóbeli dicséretben részesülnek. Három szóbeli dicséret után a gyermek írásbeli osztályfőnöki dicséretet kap.

A házirendet szorozatosan megsértő tanulók a közösség előtt szóbeli elmarasztalásban részesülnek.

Felső tagozat

A felső tagozaton azok a tanulók, akik az adott hónapra megállapított számú pozitív bejegyzést szereztek, és maximum egy negatív (házi feladat vagy felszerelés hiány) bejegyzést szereztek, az iskola közössége előtt szóbeli dicséretben részesülnek. (Ennek eldöntése az osztályfőnök javaslata alapján a felsős nevelőközösség joga.)

Három szóbeli dicséret után a gyermek írásbeli osztályfőnöki dicséretet kap.

A házirendet szorozatosan megsértő tanulók a közösség előtt szóbeli elmarasztalásban részesülnek.

A havi magatartás és szorgalom értékelés fokozatai (alsó és felső tagozat):

1. Az iskola közössége előtt a havi magatartás értékelésen **dicséretben részesült.**

2..... dicséretben.....

3..... osztályfőnöki.....

4..... igazgatói.....

5.....tantestületi.....

A havi magatartás és szorgalom értékelés fokozatai (alsó és felső tagozat):

1. Az iskola közössége előtt a havi magatartásértékelésen szóbeli osztályfőnöki

2.....osztályfőnöki intő-.....

3.....osztályfőnöki rovó-.....

4..... igazgatói figyelmeztetés.....

5.....igazgatói intő.....

6..... igazgatói megrovás.....

A jutalmazást vagy elmarasztalást írásba kell foglalni, az értékelés után adminisztrálni az ellenőrzőbe és a naplóba.

Az iskolában a tanév közben a következő dicséretetek adhatók:

- napközis nevelői dicséret,
- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az iskolai elmarasztalások formái:

- napközis nevelői figyelmeztetés,
- szaktanári figyelmeztetés,
- szaktanári intő,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intő,
- osztályfőnöki rovó,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intő,
- igazgatói rovó,
- tantestületi intés,
- tantestületi rovás.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A dicséreteknél és az elmarasztalásoknál a fokozatosság elve érvényesül, melytől indokolt esetben el lehet térni. A dicséretet és az elmarasztalást írásban a szülők tudomására hozzuk.

Az egész tanév során a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók év végén az iskola közössége előtt oklevelet vagy könyvjutalmat kapnak.

A diákönkormányzat javaslata alapján a nevelőtestület dönt arról, hogy a 2-8. évfolyamon tanuló diákjaink közül ki felel meg leginkább azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján az év tanulóává, az év legjobb sportolójává, az év legjobban sportoló osztályává választjuk, valamint a Fekete István emléklapok átadására jogosult.

Az év tanulója

- Érjen el kitűnő vagy jeles tanulmányi eredményt.
- Legyen példamutató a magatartása és a szorgalma.
- Vegyen részt a szaktárgyi versenyeken, a felsőben legalább három tantárgyból az első öt helyezett között szerepeljen.
- Aktívan sportoljon.
- Vállaljon szerepet az iskolaközösség életének, tevékenységének alakításában.
- Iskolán kívüli magatartása, viselkedése legyen példaértékű a közösség számára.

Fekete István emléklapok

Iskolánk legnívósabb elismerése, amelyet az a végzős diák kaphat meg, aki 8 év munkájával kivívta a tanulóközösség elismerését, a nevelőtestület megbecsülését.

Feltételei:

- Érjen el minden évfolyam végé jeles vagy kitűnő tanulmányi eredményt.
- Magatartása, szorgalma mindvégig példás legyen.
- Az „Év tanulója” elismerésben részesüljön legalább egyszer.
- Vegyen részt a nívós, neves szaktárgyi és sportversenyeken, s legalább egy tantárgyból kiemelkedő teljesítményt nyújtson.
- Iskolán belüli és kívüli viselkedése minden körülmények között legyen példaértékű az iskolaközösség valamennyi tagja számára.

Az év sportolója

Az a tanuló, aki egész tanévben sportolóhoz méltó fegyelmezett magatartást tanúsított, valamint az összesített értékelés alapján első helyezést ért el korcsoportjában.

Kategóriák:	I. korcsoport	fiú – lány	3-4. o.
	II. korcsoport	fiú – lány	5-6. o.
	III. korcsoport	fiú – lány	7-8. o.

Az év legjobb sportoló osztálya

Az az osztályközösség kapja a címet az 5-8. évfolyamon, amelyik a legtöbb tömegsport foglalkozáson és sportrendezvényen részt vett. Ennek az osztálynak a jutalma egy tanítás nélküli nap, melyet sportolásra, kirándulásra használhat fel.

„Közösségért” érem

Iskolánk elismerése, amelyet az a végzős diák kaphat meg, aki általános iskolai éveiben (főként a felső tagozaton) a közösségért végzett munkájával kivívta a tanulóközösség elismerését, a nevelőtestület megbecsülését.

Feltételei:

- Aktív, kezdeményező tagja legyen osztályközösségének (pl.: osztályszintű rendezvények szervezése, az osztály képviselte különböző iskolai rendezvényeken, az osztályfőnök segítése, faliújság és/vagy dekoráció készítése, aktív hozzáállás az osztályközösséget érintő kérdésekhez).
- Folyamatosan vállaljon szerepet az iskolaközösség életének, tevékenységének alakításában (pl.: programokon, műsorokon való aktív részvétel, versenyek, sportnap, iskolai média alkotó tagja, stb.).
- Lehetőleg vegyen részt valamilyen formában a település életében is (pl.: rendezvényeken, műsorokban, művészeti csoportban, sporttevékenységben, stb.).
- Birtokolja osztályközössége, a diáktanács és a nevelőtestület támogató javaslatát.
- Magatartása és szorgalma mindvégig legalább jó legyen.
- Iskolán kívüli magatartásában, viselkedésében se hozzon szégyent intézményünkre.

A kiválasztott tanulók a tanévzáró ünnepélyen a tanulói és szülői közösség előtt vehetik át az iskola igazgatójától az „Év tanulója”, az „Év sportolója”, az „Év legjobb sportoló osztálya” elismerő oklevelet, valamint a Fekete István emléklapok és a „Közösségért” emlékérmeket.

VIZSGARENDSZER és VIZSGASZABÁLYZAT

Az általános iskolai vizsga a helyi vizsgarendszer kialakításának lehetőségére a pedagógiai program felülvizsgálata adott lehetőséget a tantestület számára.

A vizsgáztatás szükségessége

A tanulók a 8. évfolyam végén váltanak iskolát. Jelenleg a középiskolai felvételi elbírálás szerint a felvételi a nyolcadik évfolyam II. félévére esik. Így a tanulási eredmények a II. félévben alacsonyabb határfokúak, mert a továbbtanulási lehetőségek nem az év végi eredményektől függenek. Ezért döntött a vizsga mellett a tantestület, hiszen ez a vizsga erős motivációt gerjeszt, és biztosíthatja a tanév végéig a folyamatos tanulást.

A cél teljesítményképes tovább építhető tudás, a gyakorlatorientált, hatékony iskolai rendszer kialakítása, az a fontos, hogy az adott iskolafokozat végén mit tud, mire képes a tanuló.

A kimeneti minősítés nemcsak a tanulók további előrehaladásában érezteti hatását, hanem a jobb kimenetet produkáló iskola presztízse is növekszik. Az iskolai autonómia lehetővé teszi tehát, hogy a vizsgarendszer, mint a tanulók teljesítményének, értékelésének és minősítésének egyik formája beépüljön a pedagógiai programba. Az iskola vezetése és a tantestület jelszava is a hatékonyság és eredményesség a bemeneti kontroll mellett a kimeneti szabályozást fontosnak tartjuk, ami mindenképpen többletmunkát jelent a szakos tanítást végző tanárok számára.

A vizsga célja

- a vizsga fontos belső mérés,
- ez az értékelési eljárás motivál, ösztönöz, hogy a tanulók legjobb tudásukról adjanak számot,
- sikerélményt jelentsen,
- a tanulók és tanárok önértékelésének fejlesztése, objektív értékelési kultúra, egységes értékelési eljárás kialakítása és megvalósítása.

Tartalmi döntések:

A nevelőtestület által meghozott döntések a pedagógiai program célkitűzéseiben szerepelnek.

- a vizsga jellege,
- vizsgatárgyak,
- vizsga anyaga,
- a vizsga struktúrája,
- a vizsga formája,
- a tanulói teljesítmények elbírálásának és értékelésének kritériumai.

A vizsga jellege: szummatív, lezáró, összegző, amely a tananyag elsajátítás mértékéről ad számot.

A vizsga tantárgyai azok a tantárgyak, amelyet a tanulók legalább két éven át tanulnak:

- magyar nyelv,
- magyar irodalom - szövegértés, szövegalkotás,
- matematika,
- idegen nyelv,
- történelem és társadalmi és állampolgári ismeretek.

Választható tantárgyak:

- ének,
- informatika,
- technika,
- rajz,
- testnevelés.

A vizsga anyaga

Az a teljes tananyag tartalom, amely rendszerező szemléletet feltételez, a tananyag tartalmak kiválasztása, ezen belül a szóbeli vizsgák témaköreit úgy jelöljük ki, hogy a témakörön belül a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve maximum 15 – 20 tétel legyen.

A tételek olyan széles körűek, melyek kifejtése tükrözi a tanulók tájékozottságát, felkészültségét.

A tételeket szaktanárok készítik el, majd a feladatok értékelési kritériumait meghatározzák.

A vizsga formája

- mérés tantárgyteszten
- szóbeli egyéni vizsga

A vizsga formáját a tantárgy jellege határozza meg, előre eldöntik a szaktanárok és közlik a tanulókkal, mert a különböző formákban történő vizsgák más – más felkészülést igényelnek a tanuló és a tanár részéről egyaránt.

A tanulói teljesítmények elbírálásának és értékelésének kritériumai:

- a tantárgyi tudás értékelése,
- a tantárgyi készségek és képességek vizsgálata.

A tanulók értékelése érdemjeggyel történik. A vizsgajegy súlya témazáró (piros) jegynek minősül.

Az itt szerzett érdemjegy lefelé vagy felfelé módosíthatja (kétes jegy esetén, fél jeggyel) a tanév végi érdemjegyet, így a vizsgának nagyobb tétje, motiváló ereje van.

A tanulók felkészítése

A tanulók felkészítését két szempontból közelítjük meg:

- tantárgyi felkészítés,
- lélektani tréning.

Ellátjuk őket a felkészüléshez szükséges útmutatókkal, a vizsga időpontjáig figyelemmel kísérjük felkészülésüket, a tanulókat a vizsgára úgy kell felkészíteni, hogy pozitív élményként éljék meg.

A tételek kiadásának határideje a tanítási év december 15-e.

A második félév során a kiadott tételeket a diákok a tanárok segítségével és ellenőrzése mellett dolgozzák ki.

A vizsgák értékelési tapasztalatai

A vizsgákon szerzett tapasztalatok elemzésével a szaktanároknak lehetőségük nyílik arra, hogy

- a tanulási eredményeket értelmezzék,
- a tantárgyi fejlesztés konkrét teendőit kijelöljék,
- meghatározzák a fejlesztés módjait.

Az önálló adatelemzés, értékelés és visszacsatolás révén várhatóan fejlődik az iskola belső értékelési rendje is, az iskolai szintű kritériumok, követelmények pontosabbá válnak.

A vizsgák értékelése lehetővé teszi az iskolafejlesztési elképzelések útjának jövőbeli kijelölését.

A vizsgadokumentumok archiválása

A vizsgajegyzőkönyveket, vizsgatételeket, tesztek, névsorokat, a vizsgához kapcsolódó összes dokumentumot archiváljuk, hiszen ezeket az anyagokat a következő években is felhasználhatjuk.

Vizsgamentesség valamennyi tantárgyból szerezhető.

Azok a tanulók, akik valamilyen tantárgyhoz kapcsolódóan vagy egyéb versenyeken kimagasló eredményt érnek el és ezzel önmaguknak és az iskolának megbecsülést szereznek, a vizsgán vizsgamentességet szereznek az alábbiak szerint:

- abból a tantárgyból szerezhet mentességet, amelyik tárgyból a kimagasló eredményt szerezte,
- ha egyéb (nem kötelező vizsgatárgyhoz kapcsolódó) kiemelkedő eredményt ért el valamely versenyen akkor a természettudományos tárgyak közül (fizika, kémia, biológia, földrajz) kiválaszthat két tárgyat és ezek közül – a szaktanárok döntése alapján – az egyikből vizsgamentességet kap,
- azok a tanulók, akik félévi osztályzatukat a tanév végén is megtartják a természettudományos tantárgyakból (akár mind a négy tárgyból is) e tantárgyakból nem kell vizsgázniuk,
- ha a tanuló a négy tárgy egyikénél sem volt képes a félévi eredményét megtartani mind a négy tárgyból vizsgáznia kell.

A kimagasló eredmény mértékéről a nevelőtestület dönt.

E mentességek csak kérelemre adhatók ki, amennyiben a tanuló határidőt betartva (minden évben külön kerül meghirdetésre) a kérelmét benyújtja. Be nem nyújtott kérelem esetén a tárgyból/tárgyakból vizsgázni kell.

Mentességre vonatkozó eredménytelen döntés esetében az iskola igazgatója jogosult eldönteni, hogy mely tantárgyból/tantárgyakból kap mentességet a tanuló.

A különféle eredményekért járó mentességek nem váltják ki egymást. Tehát külön mentesség szerezhető a versenyeken elért eredményért, illetve a félévi jegy megtartásáért.

A tanulót egyik vizsgatárgyból sem lehet kizárni. Valamennyi tárgyból joga van vizsgát tenni még akkor is különben mentességet szerzett volna.

AZ OTTHONI ÉS NAPKÖZIS FELKÉSZÜLÉST SZOLGÁLÓ, ELŐÍRT IRÁSBELI ÉS SZÓBELEI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

A napközi otthon az iskola szerves része, így cél és feladatrendszere, tevékenysége, módszerei kapcsolódnak az iskola nevelési és oktatási céljaihoz, sajátos eszközeivel segíti azok megvalósítását. Gondoskodik a gyermek személyiségét fejlesztő hasznos, korszerű, sokirányú foglalkoztatásról.

A napközis foglalkozások célja:

- személyiségfejlesztés;
- nevelés - oktatás, képzés;
- szociális funkció (széles értelemben, mely magában foglalja a társas kapcsolatok és közösségi tevékenységek tudatos alakítását is).

A célok elérése, a feladatok megoldása a tanulói tevékenységek során valósul meg. A konkrét tevékenységet úgy kell megtervezni, hogy az tudatosan a meghatározott célok, feladatok elérését szolgálja. A napközi nevelő jellegének nem szavakban, hanem tanulói tevékenységekben kell realizálódni. Ennek megszervezése a napköziben dolgozó nevelő feladata és felelőssége.

A napközis nevelőmunka alapelvei:

- Az iskolai nevelőmunka fő színterei: a tanórai és órán kívüli nevelőmunka.
- A napközi alapvető szervezeti formája a napközis csoport, amely különböző összetételű lehet. Iskolánkban „összevont tanulócsoportok” működnek.
- Az önművelés, mint örömforrás tudatosítása.
- Életkori sajátosságok figyelembe vétele. A kisiskolás iskolai tevékenysége – időtartam, változatosság – jó, ha az óvodai élet szerves folytatása. A foglalkozások szervezésénél figyelemmel kell lenni a gyermek fejlettségi, mozgás, cselekvés és pihenésigényére, a spontán érdeklődésére, a foglalkozás sajátosságaiból adódó fáradási tényezőre.
- Egyéni bánásmód elve. Szociális érettségben sok gyermek elmarad társai mögött. Az ilyen gyermekek fejlődésének elindítása gondos egyéni bánásmódot, türelmet igényel.

Nevelési feladatok a napköziben

A napközi otthoni nevelőmunka járuljon hozzá, hogy a foglalkozásban résztvevő gyerekek életkoruknak megfelelő szinten legyenek képesek:

- a tantervben rögzített művelődési anyag gyakoroltatása oly módon, hogy folyamatosan fejlődjenek jártasságaik, készségeik, a különböző kulcskompetenciáik, gondolkodásuk, intellektuális érzelmeik.

1. Alapvető erkölcsi tudat és magatartás formálása:
  - kreativitás,
  - jóság, becsületesség,
  - máság tisztelete,
  - kötelességtudat,
  - a munka értékének és az értéket teremtő ember megbecsülése.
2. A higiénés kultúra megalapozása, gyakoroltatás az ehhez szükséges ismeretek és eszközök segítségével.
3. Az öntevékeny egészségvédelem szokásrendszerének kialakítása és gyakoroltatása.
4. Iskolánk névadója Fekete István munkásságának megismertetése, megszerettetése.
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység – együttműködve az osztályfőnökkel, szülőkkel. A jó képességű, tehetséges tanulókat több, kiemelt feladattal kell ellátni. Ösztönözni kell őket:
  - szakkörökön való részvételre, különböző versenyekre való felkészülésre,
  - közösség előtt való szereplésre (kiselőadás), kutató és gyűjtőmunkára,
  - minőségi munkával vegyenek részt a tanulmányi, művészeti és sportversenyeken.
5. Felzárkóztatás: A tanulási kudarcnak kitett, hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását segíteni kell. Fel kell tárni az okokat és meg kell keresni a megoldás módját (korrepetálás, tanulópár, szakember segítsége, egyéni törődés, nevelési segély). Differenciálást és változatos munkaformákat alkalmazunk.
6. Szociális hátrányok enyhítése. Egyetlen rászoruló gyermek sem maradhat ki a napköziből anyagi okok miatt, lehetőségek keresése a segítségnyújtásra.

Szociokulturális szint alakítása pozitív példák, a csoportnevelő ereje segítségével. Kulturált tárgyi körülmények biztosítása a feladatvégzéshez. A jól szervezett napközis foglalkozás példát jelenthet az otthoni helyes életrend kialakításához.

A nehezen nevelhető, magatartási problémával küszködő gyermekek számára segítségnyújtás (konzultáció a szülővel, pszichológus bevonása, az elért eredmények azonnali, pozitív megerősítése, célzott nevelői beszélgetések).

Házi feladatok

Házi feladat: a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási módszer.

A tanítási órák végén kiadott házi feladatok

- A házi feladat kijelölése legyen egyértelmű, pontos és győződjünk meg róla, hogy minden tanuló érti.
- A kijelölt munka mindig kapcsolódjon az órán tanultakhoz.

- A munka terjedelme nem haladhatja meg a fél oldalt (A/4 –es méretben) ill. figyelniük kell arra, hogy a gyengébb és lassúbb tempójú gyermekek is 15 percen belül megoldhassák.

Ellenőrzése: minőségi legyen, kivételt képez az idegen nyelvből adott házi feladatok, melyeket mennyiségileg ellenőrizzük.

Javítása: napközi otthonos osztályokban délutáni tanóra keretében a lehetőségekhez mérten kötelező a javítás, melyet tanítói kézjellel kell ellátni. A javítás módja választható. A nem napközis tanulók munkáját a következő tantárgyi órán, minőségileg, a szaktanárnak kell ellenőriznie.

Értékelése: az értékelés módja választható, de minden gyermeket értékelni kell az „Osztályozás, értékelés” fejezetben leírtaknak megfelelően.

Azon gyermekeket is, akik egyéb, szabadon választható foglalkozásokon vesznek részt és emiatt nem tudták időben elkészíteni házi feladatukat a tanóra elteltével hazaengedjük. A gyermekek szüleivel írásos dokumentumot íratunk alá, melyben a szülők vállalják, hogy gyermekük házi feladatait otthon pótoltatják, ill. elvégeztetik.

Lehetőség szerint differenciáljunk is!

Hétvégén megoldható szorgalmi jellegű munkák

- Kötelező munkát a gyermekek nem kapnak, de lehetőséget biztosítunk a tervszerű szorgalmi munkák elvégzésére, a szülők bevonásával és előzetes megbeszélésével.
- Kötelező szorgalmi munkát nem adunk, a gyermek eldöntheti kíván-e gyakorolni az adott tantárgyból. Szorgalmi munkája mindig önkéntes jellegű, a tanár semmiféle diszkriminációt negatív értékelést nem adhat annak, aki nem gyakorolt.
- A szorgalmi munka tartalmát a szülővel egyeztetni kell. Lehetőség szerint differenciáljunk, de elsődleges szempont legyen az alapkészségek megszilárdítása.

Ellenőrzése: lehetőség szerint minőségi legyen.

Javítása: tanár által, a szorgalmi munka beérkezésétől számított 1 héten belül történjen meg.

Értékelése: az értékelés módja választható, de az „Osztályozás, értékelés” fejezetben leírtakat figyelembe kell venni.

A tanév során jelentkező szünetekben megoldható szorgalmi jellegű munkák

Kötelező munkát nem adunk, de lehetőséget biztosítunk a már elsajátított ismeretek folyamatos szinten tartására, a szülők bevonásával és előzetes megbeszélésével.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,

- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat.

Tanulás a napköziben

Az alsós napközi otthonos csoportokban „az önálló munka” veszi át a házi feladat szerepét, amelyet a napközis nevelő felügyeletével és segítségével az iskolában oldanak meg a tanulók. Differenciált formában, szükség esetén otthoni gyakorlásra feladatokat biztosítunk.

A felsős tanulószobai-, illetve napközis foglalkozás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozás-vezetéssel biztosítani kell, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és ellenőrzi, segíti a szóbeli tanulást. Törekedjünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék. Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata.

A napközis foglalkozás módjai

A feladatok megoldását a napközis foglalkozási módok rendszere biztosítja. Ennek elemei:

- tanulmányi munka,
- játék, séta, kirándulás,
- kulturális foglalkozás,
- munkafoglalkozás,
- tervezett nevelő munka (nevelői beszélgetés, értékelés),
- szabadfoglalkozás,
- étkezés.

A napközis nevelőmunka szervezési sajátossága, hogy az egyes foglalkozási formákra fordítható időt nem szabályozza kötelezően előírt óraterv. A munka menetét a heti foglalkozási rend rögzíti, amit a napközis nevelő rugalmasan kezelhet.

Az együttműködés lehetőségei, színterei

Kapcsolat az osztályfőnökkkel:

- a napközis foglalkozási formák cél és feladatrendszere az osztály órai munkája által meghatározott. A személyiségfejlesztés, ismeretátadás, szocializáció terén kitűzött hosszabb távú célok és a napi megvalósítandó feladatok tartalmát az osztálytanító és a napközis nevelő közösen határozza meg.

Kapcsolat a szülőkkel:

- szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás – meg kell ismertetni a szülőkkel a napközi követelmény-, értékrendszerét, napi kapcsolat (gyermek elvitelekor) az aktuális problémák megbeszélése a szülők bevonása a segítő tevékenységekbe írásos tájékoztatás

(ez nem pótolja a személyes kapcsolatot, feltételezi a pedagógiai tapintatot) ünnepek, megemlékezések (közvetett úton ösztönözzük a gyermeket a szülő megbecsülésére).

Együttműködés a GYIV felelőssel

A nevelőnek a GYIV felelőssel együtt kell meghatározni a pedagógiai tennivalókat, a fejlődés perspektíváját, a szociális, szociokulturális hátrányok enyhítését célzó feladatokat:

- a tanulók helyzetének feltérképezése,
- napközis ellátás biztosítása a rászoruló gyermekeknek,
- felzárkóztató korrepetálás, könyvtárhasználat,
- a nevelő és a tanuló személyes kapcsolata.

Értékelés a napközi otthonban

A napköziben is fontos az ellenőrzés-értékelés, hogy a gyermek önértékelése reális legyen, és a nevelő is lássa, hol tart a gyermek fejlődése. Itt az értékelés nem osztályzattal történik (magatartás és szorgalom osztályzat kialakításánál figyelembe veszi az osztályfőnök a napköziben tanúsított magatartást is).

Az ellenőrzés és értékelés szempontjai:

tanulási idő alatti viselkedés, munkafegyelem,
taneszközök rendje, tisztasága,
ebédlőben mutatott példamutató, kulturált viselkedés,
valamennyi foglalkozáson való részvétel módja,
kapcsolattartás társakkal, felnőttekkel,
önként vagy felkérésre vállalt közösségi munka.

Az értékelés módját, formáját, idejét, mikéntjét a napközis nevelő határozza meg és nevelési tervében rögzíti.

Az értékelés történhet naponta, hetente, havonta – szóban és írásban(pontozás, nyomdázás, stb.). A szóbeli értékelésbe be kell vonni a csoportot, a tanulót is. Törekedjünk arra, hogy az értékelés reális legyen, de mindig előre mutató, a pozitív tevékenységeket megerősítő is egyben, megfogalmazva a következő elérendő és elérhető célt.

Felkészülés az éves munkára

A napközis nevelőnek ismerni kell az iskolai élettal kapcsolatos dokumentumokat:

- NAT és kerettanterv,
- Pedagógiai program (nevelési program, helyi tanterv),
- Iskola munkaterve,
- Alsós és felsős munkaközösség munkaterve,

- DÖK éves munkaterve,
- Adott osztály tanítási anyaga, tanmenetei.

Foglalkozási terv elkészítésének szempontjai:

1. Tanulmányi munka

Tartalmazza a tantervi témaköröket és azokat a részeket, melyeket a napközis nevelő hangsúlyosan kíván gyakoroltatni. Ehhez szükséges egyeztetni az osztályfőnökökkel és közösen meghatározni a fentiekén túl a folyamatos gyakorlás témáit, a csoportos gyakorlások körét.

2. Játék, séta, kirándulás.

Évi 15-20 új játék megtanítása (tantermi és szabadtéri). Célséta – egyeztetve az osztályfőnökökkel – a tantervi anyagból adódóan, megfigyelési szempontokkal.

A csoport és a szülői közösség függvényében kirándulás szervezése.

3. Kulturális foglalkozás.

A szabadidős foglalkozást úgy kell tervezni, hogy elmélyítse a tananyag elsajátítását és fejlessze a tanulók személyiségét. Az éves terv összeállításánál figyeljünk a csoport igényeire is, mindenképpen támaszkodjunk a szakirodalom segítségére is.

Foglalkozási formák:

- irodalmi (verstanulás, mesemondás, népi gyermekjátékok, vetélkedő, előadás),
- zenei (daltanulás, zenehallgatás),
- képzőművészeti (rajzolás, festés, bábozás, gyurmázás),
- könyvtárhasználat megemlékezés különböző ünnepekről, évfordulókról.

4. Munkafoglalkozás.

A tevékenység tervezésénél a rajz és technika tantárgy sajátosságaira építsünk, figyelembe véve a csoport igényeit is. Az a cél, hogy a tanulók mind több anyaggal és technikával ismerkedjenek meg. Így ajánlatos a folyamatos anyaggyűjtés.

5. Tervezett nevelői munka.

A tervezett nevelői beszélgetés a helyzetelemzéskor kitűzött célokra, feladatokra, az osztályfőnöki órák tanmenetére, a DÖK programjára, aktuális nevelési feladatokra épül. A nevelői beszélgetés során egy-egy témát dolgozunk fel, amit a gyermekek jó, ha előre ismernek.

6. Szabadfoglalkozás.

Funkciója, hogy biztosítsa a tanuló számára a szabadon választott tevékenység lehetőségét.

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2013. szeptember 1. napjától az első és az ötödik évfolyamon szervezi meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
3. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2013. szeptember 1. napjától 2017. augusztus 31. napjáig – szól.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
2. A 2016-2017. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzati képviselői útján az igazgató felé javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni az SZMK és a DÖK véleményét.

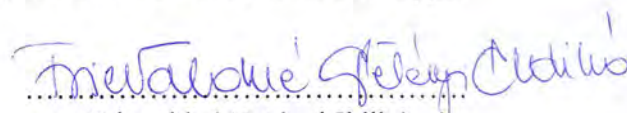
IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: www.szobfiai.webnode.hu
3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, tagintézmény-vezetőktől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az iskola igazgatójánál;
  - az iskola igazgatóhelyettesénél;
  - az iskola tagintézmény-vezetőinél,
  - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél.

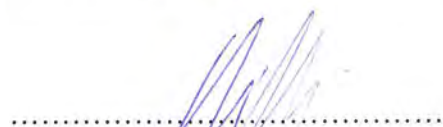
A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A Szobi Fekete István Általános Iskola a pedagógiai programot a 2017. év március hó 29. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A nevelőtestület képviselőjében:

Frievaldne Hetenyi Ildiko
Igazgatóhelyettes

A Szobi Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját az SZMK 2017.év március hó 29. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Pereszlenyi Zsuzsanna
SZMK elnök

A Szobi Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját a DÖK 2017.év március 29. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

.....*Vigh Viktória*.....
Vigh Viktória
DÖK vezetője

A Szobi Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület a 2017. év március hó 29. napján tartott ülésén elfogadta.

A Szobi Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját a mai napon jóváhagytam.

Szob, 2017. március 31.

.....*Járik Izabella*.....
Járik Izabella
Igazgató

MELLÉKLET

A Szobi Fekete István Általános Iskola közösségfejlesztési szempontokat figyelembe véve újszerű és innovatív módszereket alkalmazva partneri együttműködést épít ki a városban (és a térségben) működő civil közösségekkel, szervezettel, intézményekkel és magánszemélyekkel, amelyek alkalmasak prevencióként a társadalmi problémák megelőzésére és hatásainak csökkentésére. Munka és információs kapcsolatot építünk ki és tartunk fenn a városban lévő kulturális és oktatási intézményekkel, szervezetekkel.

A Köznevelés az iskolában projekt Partnerség és hálózatosodás modulja szakmai stábjának útmutatásával a már alkalmazott, olyan elsőbbséget jelentő témák megjelenítésénél, mint az iskolai erőszak, a dizájn drogok használata a fiatalok körében, a fiatalok közösségi aktivitásának hiánya, illetve a túlzott online jelenlét csökkentése. A közösségi események szervezésekor alkalmazza a projekt során elsajátított módszereket, aktívan bevonja a diákokat és a szülőket a közösségi események kialakításába.

„Intézményünk a Köznevelési Törvénnyel (2011. évi CXCV. törvény és módosításai) összhangban vállalja, hogy az iskolai rendezvények, versenyek, nyilvános események és ünnepek szervezését az aktív szülők bevonásával és közreműködésével szervezi, építő ötleteiket beépíti a programba. Ebben a közösségfejlesztő folyamattevékenységben tudatosan felhasználható a TÁMOP 3.1.4/B-13/1- 2013-0001 projekt Partnerség és hálózatosodás moduljának módszertani segédanyaga, amit rendelkezésünkre bocsájtanak.”